

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Možnosti finančního zajištění postproduktivního věku

Investment Options for the Retirement

Adéla Brodecká

Plzeň 2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Adéla BRODECKÁ**
Osobní číslo: **K09B0077K**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Možnosti finančního zajištění postproduktivního věku**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Představte možné finanční a nefinanční nástroje zajištění.
2. Charakterizujte modelovou finanční situaci domácností.
3. Popište nabízené řešení několika bank a finančních institucí.
4. Aplikujte na jednotlivé modelové domácnosti.
5. Navrhněte případné příležitosti a mezery v nabídce bank a finančních institucí.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 60 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **BISKUP, J.; VOŘÍŠEK, V.** *Důchodové pojištění*. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 80-86861-38-4
- **KOHOUT, P.** *Investiční strategie pro třetí tisíciletí, 6. přepracované vydání*. Praha: Grada Publishing, 2010 ISBN: 978-80-247-3315-9
- **SMRČKA, L.** *Osobní a rodinné finance*. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN: 978-80-86946-41-2
- **ŠULC, J.** *Penzijní připojištění, 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0772-1

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Miloslava Brejchová

Katedra financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **31. srpna 2011**

Termín odevzdání bakalářské práce: **2. prosince 2011**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plavný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. srpna 2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Možnosti finančního zajištění postproduktivního věku“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce
za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 20.11. 2011

.....
Adéla Brodecká

Poděkování:

Za cenné rady, podněty a připomínky při vypracování této bakalářské práce děkuji vedoucí práce
Ing. Miroslavě Brejchové.

Obsah

Obsah.....	5
Úvod.....	7
1. Finanční produkty možné k využití pro zajištění na stáří.....	9
1.4 Spořicí účty a termínované vklady.....	9
1.5 Stavební spoření.....	10
1.6 Penzijní připojištění.....	11
1.7 Životní pojištění.....	17
1.8 Otevřené podílové fondy.....	20
2. Nefinanční produkty zajištění.....	26
2.1 Nemovitosti.....	26
2.2 Komodity.....	26
2.3 Starožitnosti, umění, sbírky.....	27
3. Současná situace.....	28
4. Zvolená metoda výzkumu.....	31
5. Definice modelových domácností.....	32
5.1 Reálná čtyřčlenná domácnost, 32 a 33 let do důchodu, nadprůměrné příjmy.....	32
5.2 Průměrná čtyřčlenná domácnost 30 let do důchodu, průměrné příjmy.....	33
5.3 Příběh mystery shopping.....	34
6. Nastavení hodnotících kritérií a doporučené řešení.....	35
6.1 Hodnotící kritéria.....	35
6.2 Navržené doporučené řešení.....	37
7. Nabízené řešení jednotlivých finančních institucí.....	42
7.1 ČSOB.....	42
7.2 Komerční banka.....	43
7.3 Česká spořitelna.....	45

7.4 UniCredit Bank	48
7.5 Raiffeisenbank.....	50
7.6 GE Money Bank.....	51
7.7 Partners	51
8. Celkové vyhodnocení nabídek	53
9. Závěr.....	55
10. Seznam tabulek a obrázků	57
11. Seznam zkratk	58
12. Seznam použité literatury	59
13. Seznam příloh.....	62

Úvod

V České republice, tak jako ve většině vyspělých zemí, dochází v souvislosti s kvalitní zdravotní péčí a aktivním trávením volného času k prodlužování délky života, což lze vnímat velmi pozitivně. Spolu s nižší porodností ovšem dochází ke změnám ve věkové skladbě populace, přibývá lidí v postproduktivním věku, snižuje se počet i relativní podíl ekonomicky aktivních, mladistvých a dětí. Tyto změny přináší ekonomické důsledky nejvíce patrné v rostoucích finančních nárocích na průběžné financování starobních důchodů, hrazení zdravotních a sociálních potřeb ekonomicky neaktivních občanů v důchodovém věku.

Dle prognóz do budoucna lze počítat s růstem ekonomicky neaktivní složky populace v postproduktivním věku, která bude nárokovat stále větší část ekonomické produkce, tu však bude zajišťovat stále menší podíl pracujících obyvatel.

Průzkumy ukazují (podrobněji v kapitole č. 3), že lidé mají obavy z poklesu životní úrovně ve stáří, stále však většinou doufají v její zajištění od státu. S tím pak souvisí, že začínají odkládat část příjmu na důchod spíše až v pozdějším věku a měsíční úložka je v průměru 800 korun. Částka velmi často zůstává uložena doma v hotovosti či na běžném účtu. Z těchto informací lze usuzovat, že mnoho občanů nemá jasnou představu, jak zhodnocovat své volné finanční prostředky na stáří či kolik by bylo vhodné si ukládat, aby měli ve stáří dostatečný příjem ke krytí svých potřeb.

Lze předpokládat, že v souvislosti s medializací problematiky, diskuzemi o penzijní reformě či stavu veřejných financí se bude zájem veřejnosti o zajištění na stáří zvyšovat. Pro radu, jak co nejlépe rozložit své finanční prostředky, se mohou obrátit i na pobočky obchodních bank.

Cílem této práce je zhodnotit přístup bank k nabídce řešení zajištění na stáří, k diverzifikaci finančních prostředků mezi vhodné produkty a identifikovat případné nedostatky a příležitosti.

V nabídce řešení se zaměřím na běžného občana, který navštíví pobočku banky v menším městě a problematikou zajištění na stáří se sám intenzivně nezabývá. Pro posouzení přístupu byla definována hodnotící kritéria, která jsou při nabídce finančních služeb na stáří nejdůležitější. Šlo především o volbu produktů v návrhu, celkový přístup poskytovatelů finančních služeb a řešení reálné objektivní potřeby klienta v této oblasti.

Podle těchto kritérií byly hodnoceny nabídky pro modelové domácnosti získané v rámci mystery shoppingu na pobočkách bankovních domů v devatenáctistém městě Berouně a doplňkově na pobočce poradenské společnosti Partners.

1. Finanční produkty možné k využití pro zajištění na stáří

Existuje více možností, jak se zabezpečit na stáří. V této kapitole jsou uceleně představeny finanční produkty, které jsou pro tento účel využitelné.

1.4 Spořicí účty a termínované vklady

Charakteristika

Bankovní spořicí produkty, které jsou i přes nízké zhodnocení velmi využívanými nástroji k uložení peněz.

Termínované vklady se sjednávají se na předem určenou dobu (od několika dní až po několik let, nebo na přesně vymezený den), na tuto dobu je omezeno disponování s vkladem. Banky často nabízejí revolving, tedy automatické prodloužení vkladu za nových podmínek. Vložené peníze mohou být zhodnocovány fixní nebo pohyblivou úrokovou sazbou.

Spořicí účty nejsou, na rozdíl od předchozí kategorie, určeny jen k jednorázovému vkladu, ale je možné na ně postupně spořit (často bývá stanoven minimální vklad i výše dodatečných vkladů). Někdy může být omezeno disponování s vkladem určenou výpovědní lhůtou.

Produkty mohou sloužit jako bezpečné uložení finančních prostředků s úlohou likvidní rezervy, popř. krátkodobé spoření. Nelze je považovat za základní produkty při zajištění na stáří.

Výhody

- § Vysoká likvidita (zejména spořicí účty),
- § pojištění vkladů ze zákona,
- § jednoduché zřízení a snadné ovládání, většinou bez poplatků,
- § vyšší úroková sazba než u běžného účtu.

Nevýhody

- § Často záporný reálný výnos,
- § výnosy zdaněny sazbou 15 %,
- § sankce za předčasný výběr (termínované a některé spořicí účty).

1.5 Stavební spoření

Produkt není primárně zamýšlen pro zajištění na stáří, je ovšem možností střednědobého (šest let) bezpečného spoření.

Právní úprava

Zákon č. 96/1993 Sb. o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření vymezuje stavební spoření jako účelové spoření spočívající v přijímání vkladů od účastníků stavebního spoření, v poskytování úvěrů účastníkům stavebního spoření a v poskytování příspěvku fyzickým osobám. (§ 1 zákona č. 96/1993 Sb.)

Charakteristika

Finanční produkt poskytovaný stavebními spořitelny je primárně určený k řešení bytové situace občanů. Účastník spoří se státní podporou a zároveň má možnost získat překlenovací úvěr nebo úvěr ze stavebního spoření k financování potřeb spojených s bydlením. Může ale také plnit funkci spořicího produktu.

Výnosem ve stavebním spoření je jednak úroková sazba vkladů, která je vždy garantována smlouvou a dnes zpravidla činí 2 % (nižší sazby spořitelny často kompenzují jinými službami, jako je např. nižší úrok při čerpání úvěru). Dalším výnosem je pak státní podpora.

Účastník stavebního spoření uzavírá se stavební spořitelnou smlouvu. Poplatek za uzavření smlouvy je většinou 1 % (u SSČS 0,5 %) cílové částky, ta představuje souhrn vkladů, státních podpor, úroků a možného úvěru. Nižších vstupních poplatků lze využít v rámci různých jednorázových reklamních akcí. Poplatky za vedení spoření se pohybují od 240 do 310 Kč (Zámečník, 2011).

Státní podpora

Počínaje příspěvkem za rok 2011 (připsaným na začátku roku 2012) výše státní podpory klesne na 10 % z naspořené částky v příslušném kalendářním roce s maximální výší 2000 Kč ročně. Dosud činila státní podpora 15 % u smluv uzavřených po roce 2003, u starších smluv 25 % (s maximálními výšemi 3000 Kč, respektive 4500 Kč). Od roku 2013 má dojít k omezení státní podpory jen na financování vlastního bydlení, tedy účelové vázání státní podpory (nikoliv veškerých naspořených prostředků). Při výpovědi smlouvy před uplynutím vázací doby dojde ke ztrátě nároku na výplatu

připsaných záloh na státní příspěvek stavebního spoření. Některé spořitelny v tomto případě účtují poplatek až 1 % z cílové částky (maximálně 1000 Kč).

Daňová úspora

Od roku 2011 končí osvobození úroků od daně z příjmů, nově jsou zdaněny běžnou sazbou 15 % stejně jako úroky v bance.

Výhody stavebního spoření jako spořicího produktu

- § Garantované zhodnocení vkladů,
- § státní podpora,
- § bezpečnost – pojištění dle zákona o bankách, dozor ČNB,
- § uspořené peníze lze použít na libovolný účel (do roku 2013 včetně státní podpory).

Nevýhody

- § Vázanost finančních prostředků po dobu spoření (šest let), po které vzniká i nárok na výplatu státní podpory,
- § snižování výše státní podpory,
- § úroky se zdaňují.

1.6 Penzijní připojištění

Právní úprava

Penzijní připojištění se řídí zákonem č. 42/1994 Sb. o penzijním připojištění se státním příspěvkem ve znění pozdějších změn, konkrétní podmínky jsou pak upraveny v souladu s tímto zákonem ve statutu a penzijním plánu penzijního fondu.

„Penzijním připojištěním se pro účely tohoto zákona rozumí shromažďování peněžních prostředků od účastníků penzijního připojištění (dále jen "účastník") a státu poskytnutých ve prospěch účastníků, nakládání s těmito prostředky a vyplácení dávek penzijního připojištění.“ (zákon č. 42/1994 Sb., § 1).

„Účastníkem může být fyzická osoba starší 18 let s trvalým pobytem na území České republiky, která uzavře s penzijním fondem písemnou smlouvu o penzijním připojištění (dále jen "smlouva"). Účast na penzijním připojištění je dobrovolná. Účastníkem může být dále fyzická osoba starší 18 let s bydlištěm na území jiného členského státu Evropské unie, pokud je účastna důchodového pojištění nebo je poživitelem důchodu z

českého důchodového pojištění nebo je účastna veřejného zdravotního pojištění v České republice, která uzavře s penzijním fondem smlouvu.“ (Zákon č. 42/1994 Sb., § 2.)

Účast na penzijním připojištění je dobrovolná. Lze být připojištěn pouze u jednoho fondu v jeden okamžik. (Zákon č. 42/1994 Sb., § 19.)

„Penzijní fond je právnickou osobou se sídlem na území České republiky, která provozuje penzijní připojištění podle tohoto zákona.“(Zákon č. 42/1994 Sb., § 3.)

Penzijní připojištění vzniká na základě smlouvy mezi účastníkem a penzijním fondem. Uzavřením smlouvy o penzijním připojištění se účastník zavazuje platit penzijnímu fondu sjednaným způsobem a ve sjednané výši příspěvky a penzijní fond se zavazuje vyplácet účastníkům dávky dle penzijního plánu. Penzijní plán je součástí smlouvy o penzijním připojištění. Dále je třeba vždy sjednat poskytování starobní penze. (Zákon č. 42/1994 Sb., § 12–15.)

Penzijní plán je dokument, v němž se stanovují především druhy penzí a ostatních dávek poskytovaných z penzijního připojištění, podmínky nároku na dávky a jejich výplaty, způsob výpočtu dávek, důvody vypovězení smlouvy, výše příspěvků účastníků a způsob jejich placení, podmínky přerušení nebo odkladu placení příspěvků a zásady, podle kterých se účastníci podílejí na výnosech fondu. (Zákon č. 42/1994 Sb., § 11.)

Charakteristika

Penzijní připojištění, jako nástroj dobrovolného spoření na důchod za podpory státu, patří mezi základní možnosti, jak se zajistit na stáří. Je možné získat státní příspěvek ve výši až 1800 Kč ročně, daňové odpočty (snížení základu až o 12 000 Kč), zvýhodnění příspěvku zaměstnavatele (nezatíženo odvody do 24 000 Kč ročně). V současné době má penzijní připojištění sjednáno více než 4,5 milionu klientů, to je výše než 70 % ekonomicky aktivních obyvatel v České republice, kteří spoří v průměru necelých 427,84 Kč (s průměrnou státní podporou 104,58 Kč). Výše měsíčního příspěvku má od roku 2008 klesající trend (tehdy byla průměrná úložka 450,53 Kč). (Ministerstvo financí, 2011.)

Penzijní fond svěřené prostředky konzervativně investuje převážně do dluhopisů či termínovaných vkladů, minimálně do akcií či podílových listů, pravidla investování podléhají státnímu doзору, který vykonává ČNB.

Prostředky naspořené v penzijním připojištění může klient získat ve formě pravidelných měsíčních dávek (v podobě jedné ze čtyř druhů penzí), nebo jednorázově (jednorázové

vyrovnání nebo odbytné). V současné době je klienty využíváno především jednorázové vyrovnání.

Tabulka 1 Zhodnocení prostředků účastníků penzijního připojištění v jednotlivých penzijních fondech v procentech

Název penzijního fondu	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	Průměr 2000–2010
AEGON PF	0	0	0	0	0	0	0	4,5	3,50	2,1	2,11	3,05
Allianz PF	3,8	4,36	3,71	3	3	3	3,11	3,0	3,00	3,10	3,0	3,28
AXA PF	4,1	4,25	3,41	3,36	3,1	3,7	2,5	2,2	0,00	2	1,47	2,74
ČSOB PF Progres	5,62	3,9	4,26	4,3	5,3	5,0	2,3	2,4	0,02	1,00	1,03	3,19
ČSOB PF Stabilita	4,2	3,2	3	2,3	4,3	4,0	2,8	2,4	0,05	1,37	1,49	2,65
Generali PF	3,6	4,6	4,1	3	3,0	3,81	3,74	4,1	2,00	2,4	2,1	3,31
ING PF	4,4	4,8	4	4	2,5	4,2	3,6	2,5	0,04	0,1	2,1	2,93
PF České pojišťovny	4,5	3,8	3,2	3,1	3,5	3,8	3,3	2,4	0,20	1,2	2,0	2,82
PF České spořitelny	4,2	3,8	3,5	2,64	3,7 4	4,03	3,04	3,1	0,40	1,28	2,34	2,92
PF Komerční banky	4,89	4,4	4,63	3,4	3,5	4,0	3,0	2,3	0,58	0,24	2,23	3,02

Zdroj: Asociace penzijních fondů České republiky, 2011.

Starobní penze je základní dávkou a spočívá v ní smysl penzijního připojištění. Jejím smyslem je finanční krytí potřeb ve stáří. Pro vznik nároku na starobní penzi musí účastník dosáhnout 60 let věku, nebo je mu přiznán starobní důchod ze sociálního důchodového pojištění, pokud nepobírá invalidní penzi. Dále musí účastník platit příspěvky po dobu nejméně 60 kalendářních měsíců. Penze je vyplácena penzijním fondem jen účastníkovi a to ve lhůtách a způsobem stanoveným penzijním plánem.

Výsluhová penze

Pro vznik nároku na výsluhovou penzi musí účastník platit příspěvky po dobu minimálně 180 kalendářních měsíců. Je to penze doplňková, konkrétní penzijní plán ji může, ale nemusí obsahovat. Její výše je maximálně 50 % z naspořené částky a nesmí převyšovat podíl určený na starobní penzi.

Invalidní penze

Nárok na invalidní penzi vzniká, pokud byl účastníkovi připojištění přiznán plný invalidní důchod z důchodového pojištění, platil příspěvky minimálně 36 měsíců a nepobírá starobní penzi.

Pozůstalostní penze

Nárok na pozůstalostní penzi vzniká pouze osobě uvedené ve smlouvě, pokud účastník připojištění zemřel před podáním žádosti o ostatní tři druhy penzí a platil příspěvky nejméně 36 měsíců. Mimo to je možné tuto penzi pobírat, pokud účastník připojištění pobírá doživotní penzi se sjednaným následným poskytováním pozůstalostní penze.

Jednorázové vyrovnání

Účastník může v době vzniku nároku na výplatu penze požádat o jednorázové vyrovnání, tj. o vyplacení dávky najednou místo postupné výplaty penze. Klient získá zaplacené příspěvky, státní podporu a výnosy z hospodaření penzijního fondu. Pokud přispívá zaměstnavatel, budou jeho příspěvky zdaněny 15 %, stejně jako výnosy.

Odbytné

Odbytné představuje finanční vyrovnání mezi účastníkem a fondem v případech, kdy došlo k předčasnému ukončení smlouvy. Pokud účastník platil příspěvky po dobu alespoň 12 kalendářních měsíců, nezačalo vyplácení penze, nebo nedošlo k přechodu účastníka a převodu prostředků k jinému penzijnímu fondu, tvoří odbytné výše zaplacených příspěvků a jim odpovídající podíl na výnosech z hospodaření penzijního fondu. Nevzniká nárok na státní příspěvky a výnosy ze státních příspěvků. Přispíval-li na penzijní připojištění také zaměstnavatel, bude jeho příspěvek zdaněn 15 %, stejně jako všechny výnosy.

Vyplacené dávky z penzijního připojištění podléhají dani z příjmů fyzických osob. Na penze a jednorázové vyrovnání se vztahuje srážková daň se sazbou 15 %. Při stanovení základu daně lze výši dávky snížit o zaplacené příspěvky a státní příspěvky. S výjimkou jednorázového vyrovnání a odbytného viz výše.

Tabulka 2 Přehled poplatků penzijních fondů

Penzijní fond	Poplatek za přestup	Poplatek za odbytné
AEGON PF	800 Kč	800 Kč
Allianz PF	800 Kč	800 Kč
AXA PF	800 Kč	0 Kč
ČSOB PF Stabilita	800 Kč	800 Kč
ČSOB PF Progres	800 Kč	800 Kč
Generali PF	800 Kč	800 Kč
ING PF	800 Kč	800 Kč
PF České pojišťovny	800 Kč	800 Kč
PF České spořitelny	800 Kč	200 Kč
PF Komerční banky	800 Kč	200 až 800 Kč

Zdroj: Zámečník, 2009.

Tabulka 3 Poplatek za přestup klienta z PF KB

Doba trvání smlouvy	Výše poplatku
do 2 let	800 Kč
2 až 3 roky	600 Kč
3 až 4 roky	400 Kč
4 až 5 let	200 Kč

Zdroj: Zámečník, 2009.

Tabulka 4 Státní příspěvek

Měsíční příspěvek	Státní příspěvek
100–199 Kč	50 + 40 % z částky nad 100 Kč
200–299 Kč	90 + 30 % z částky nad 200 Kč
300–399 Kč	120 + 20 % z částky nad 300 Kč
400–499 Kč	140 + 10 % z částky nad 400 Kč
500 Kč a více	150

Zdroj: Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření.

Daňová úspora

Účastník penzijního připojištění může snížit svůj základ daně, pokud jím zaplacené příspěvky na penzijní připojištění převyšují částku 6000 Kč ročně. Maximálně je možno za jedno zdaňovací období odečíst 12 000 Kč, a to v případě, že roční uhrazené příspěvky účastníkem budou 18 000 Kč a více. Daňový odečet se uplatňuje zpětně při ročním zúčtování.

Zaměstnavatel může zaměstnanci přispívat ročně až 24 000 Kč, aby mohl být tento příspěvek osvobozen od daně z příjmu i od platby sociálního a zdravotního pojištění, nad tuto částku již podléhá příspěvek plnému zdanění, tak jako by šlo o běžnou mzdu. Limit 24 000 Kč je společný pro příspěvek na životní pojištění a penzijní připojištění. Zaměstnavatel může přispět pouze na penzijní připojištění nebo částku v libovolném poměru rozdělit mezi životní pojištění a penzijní připojištění.

Pro zaměstnavatele je příspěvek daňově uznatelným výdajem do výše 24 000 Kč ročně na každého zaměstnance, pokud doloží, že na ně má zaměstnanec nárok např. kolektivní smlouvou či vnitřním předpisem zaměstnavatele. Z těchto příspěvků zaměstnavatel neodvádí pojistné na sociální zabezpečení. Daňové úlevy na penzijní připojištění pro zaměstnavatele jsou společné s životním pojištěním (limit 24 000 Kč ročně na každého zaměstnance).

Optimální měsíční příspěvek

Výše měsíčního příspěvku účastníka, tak aby využil všech dostupných výhod poskytovaných státem je 1500 Kč (lze získat maximální státní příspěvek a odečet ze základu daně z příjmu ve výši 12 000 Kč za rok).

Shrnutí výhod

- § Státní příspěvek až 150 Kč měsíčně,
- § daňová úspora při měsíční vkladu převyšujícím 500 Kč,
- § zvýhodněný příspěvek zaměstnavatele,
- § garance nezáporného zhodnocení,
- § nabídka více druhů dávek,
- § relativní bezpečnost prostředků v penzijních fondech.

Shrnutí nevýhod

- § Malá likvidita, při předčasném výběru dojde ke ztrátě státních příspěvků,
- § velmi konzervativní portfolio (nevýhodné zejména pro mladší účastníky),
- § přínos státních podpor s délkou spoření slábne,
- § zdanění výnosů, v případě jednorázového vyrovnání včetně příspěvků zaměstnavatele,
- § vložené prostředky nejsou pojištěny.

Plánované změny – dobrovolné penzijní spoření – tzv. III. pilíř

Státem podporované penzijní připojištění projde od 1. 1. 2013 změnou, nově se bude řídit zákonem o doplňkovém penzijním spoření. Dojde k oddělení majetku akcionářů penzijních fondů a majetku účastníků spoření.

Stávajícím účastníkům penzijního připojištění se státním příspěvkem zůstanou zachovány stejné podmínky, jaké mají dosud, tedy kromě výše státní podpory a zavedení poplatku, pokud zůstanou v tzv. transformovaném fondu. V případě zájmu budou moci stávající účastníci přestoupit do nově vzniklých účastnických fondů.

Od roku 2013 lze uzavírat již pouze doplňkové penzijní spoření podle nových pravidel v nově vzniklých účastnických fondech. Nárok na státní příspěvek vznikne až od měsíčního vkladu 300 Kč. Při měsíční úložce 1000 Kč a více bude státní příspěvek 230 Kč měsíčně (tj. 2760 Kč ročně).

Tabulka 5 Srovnání výše státních příspěvků do roku 2013 a po roce 2013

Měsíční příspěvek	Státní příspěvek do r. 2013	Státní příspěvek po r. 2013
100–199 Kč	50 + 40 % z částky nad 100 Kč	0
200–299 Kč	90 + 30 % z částky nad 200 Kč	0
300–399 Kč	120 + 20 % z částky nad 300 Kč	90 + 20 % z částky nad 300 Kč
400–499 Kč	140 + 10 % z částky nad 400 Kč	90 + 20 % z částky nad 300 Kč
500–999 Kč	150 Kč	90 + 20 % z částky nad 300 Kč
1000 Kč a více	150 Kč	230 Kč

Zdroj: Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření, Vládní návrh na vydání zákona o doplňkovém penzijním spoření, 2011.

Zůstává možnost daňové úspory. Nadále bude možné, aby účastníkovi přispíval na spoření jeho zaměstnavatel. Zavedený poplatek bude dosahovat maximálně 0,6 % z vlastního kapitálu a 10 % ze zhodnocení majetku.

Penzijní společnost musí nově nabídnout tři investiční strategie – konzervativní, smíšenou a dynamickou. Dále již nebude garance nezáporného výnosu. Nebude možné přestoupit do transformačního fondu.

Také výsluhová penze, tedy možnost vybrat až polovinu naspořených prostředků již po 15 letech spoření a možnost ukončení v 60 letech (tzn. dříve než bude mít nárok na starobní důchod), zůstane zachována pouze v transformovaných fondech, tedy pro účastníky, kteří si uzavřou penzijní připojištění do 31. 12. 2012. (Vládní návrh na vydání zákona o doplňkovém penzijním spoření, 2011.)

V nových fondech není nulová garance, je možné, že zde budou moci účastníci dosáhnout vyššího zhodnocení, pokud bude hospodaření zvoleného účastnického fondu v delším horizontu úspěšné.

1.7 Životní pojištění

Právní úprava

Životní pojištění řeší zákon č. 37/2004 Sb. o pojistné smlouvě, zákon č. 363/1999 Sb. o pojišťovnictví, zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, všechny ve znění pozdějších změn.

„Pojistná smlouva je smlouvou o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistiteli pojistné.“ (§ 2 zákona č. 37/2004 Sb.)

Pojistná smlouva obsahuje zejména určení pojistitele a pojistníka, oprávněné osoby, vymezení pojistného nebezpečí a pojistné události, údaje o pojistném (splatnost, zda se jedná o pojistné běžné, nebo jednorázové), vymezení pojistné doby a doby, na kterou byla pojistná smlouva uzavřena (§ 4 zákona č. 37/2004 Sb.)

Příčemž

pojistná událost je nahodilá skutečnost označená ve smlouvě, se kterou je spojen vznik povinnosti pojišťovny poskytnout pojistné plnění

pojistná doba je doba, na kterou bylo soukromé pojištění sjednáno,

pojistitel je právnická osoba, která je oprávněna provozovat pojišťovací činnost podle zvláštního zákona

pojistník je osoba, která s pojistitelem uzavřela pojistnou smlouvu,

pojištěný je osoba, na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se soukromé pojištění vztahuje,

oprávněný je osoba, které v důsledku pojistné události vznikne právo na pojistné plnění,

obmyšlený je osoba určená pojistníkem, které vznikne právo na pojistné plnění v případě smrti pojištěného,

pojistné je úplata za soukromé pojištění (§ 3 zákona č. 37/2004 Sb.)

Charakteristika

Životní pojištění prioritně chrání jednotlivce a jeho rodinu před finančními důsledky smrti, pojišťuje pro případ dožití se konce pojištění. Stále častěji se pojištění rozšiřují o krytí neživotních rizik (úraz, invalidita, vážná onemocnění).

Rizikové životní pojištění je pojištěním pro případ smrti. Pojistnou událostí je smrt pojištěného z jakékoliv příčiny v době platnosti pojistné smlouvy. Po jejím uplynutí pojištění bez náhrady zaniká.

Investiční a kapitálová (rezervotvorná) životní spoření vedle své hlavní pojistné funkce nabízejí i spořicí funkci. Pojišťovna se zavazuje vyplatit pojistníkovi pojistnou částku ve sjednaný den, pokud se tohoto dne dožije. U těchto pojištění se nezhodnocují všechny vložené prostředky životního pojištění, ze zaplaceného pojistného jsou odečteny náklady na krytí pojistné ochrany a poplatky.

Kapitálové životní pojištění

Jde o pojištění, kde klient může zvolit pojistnou částku zvlášť pro případ smrti a zvlášť pro případ dožití (nebo může ponechat výši pro obě rizika stejnou). Kapitálové životní pojištění garantuje zhodnocení finančních prostředků (rezervotvorné části zaplaceného pojistného), podle technické úrokové míry.

Variabilní kapitálová životní pojištění umožňují přizpůsobovat pojištění momentálním finančním možnostem bez nutnosti smlouvu zrušit a uzavřít novou.

Typem kapitálového životního pojištění je důchodové pojištění, na krytí rizika smrti je směřována pouze minimální částka pojistného, většina vybraného pojistného se zhodnocuje. Po dosažení stanovené věkové hranice bude oprávněné osobě vyplácena naspořená částka, a to buď ve formě pravidelného důchodu, nebo v podobě jednorázového vyplacení naspořené částky.

Investiční životní pojištění

Tento typ oproti předchozímu negarantuje minimální výši zhodnocení a riziko s investováním rezervotvorné složky zůstává na klientovi, ten si také volí investiční strategii, kterou je možno měnit. Výše pojistného plnění v případě dožití závisí na výnosech takto investovaných rezerv. Za pojištění jsou účtovány různé typy poplatků.

Daňová úspora

Za předpokladu splnění podmínek existuje daňová uznatelnost zaplaceného pojistného. Těmito podmínkami je, že pojištěný uzavře smlouvu alespoň na 60 měsíců a pojištění trvá minimálně do 60 let věku pojištěnce. Další podmínkou je, že osoba pojištěného je shodná s pojistníkem a plátcem daně z příjmu. U smluv s garantovanou pojistnou částkou pro dožití, musí být tato sjednána minimálně ve výši 40 000 Kč u smluv s pojistnou dobou od 5 do 15 let a 70 000 Kč u smluv s pojistnou dobou nad 15 let. Daňově uznatelné je pojistné na hlavní pojištění, ne na připojištění. U důchodového pojištění se za minimální pojistnou částku považuje odpovídající jednorázové plnění při dožití.

Poté lze odepisovat ze základu daně z příjmů příspěvek na životní pojištění, maximální odečitatelná částka činí 12 000 Kč ročně. Optimální měsíční příspěvek je pak 1000 Kč.

Zaměstnavatel může zaměstnanci zvýhodněně přispívat ročně až 24 000 Kč, což je podrobněji popsáno v kapitole o penzijním připojištění.

Shrnutí výhod

- § Pojistné krytí rizik,
- § garantované zhodnocení spořicí složky (kapitálové životní pojištění),
- § možnost volby investiční strategie, podle níž se budou finanční prostředky spořicí složky zhodnocovat, možnost měnit během trvání pojištění poměr mezi spořicí složkou a rizikovou složkou (investiční životní pojištění),
- § za určitých podmínek možnost snížení daňového základu o zaplacené pojistné až 12 000 Kč ročně,
- § možnost zvýhodněného příspěvku zaměstnavatele.

Shrnutí nevýhod

- § Vysoké poplatky,
- § nízká likvidita vložených prostředků,
- § zdanění dosažených výnosů,
- § vklady nejsou pojištěny.

1.8 Otevřené podílové fondy

Právní úprava podílových fondů

Investování prostřednictvím otevřených podílových fondů se řídí zákonem č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování a zákonem č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, oba ve znění pozdějších změn. Na dodržování legislativy a konkrétních statutů dohlíží ČNB.

„Podílový fond je souborem majetku, který náleží všem vlastníkům podílových listů podílového fondu (dále jen "podílníci"), a to v poměru podle vlastněných podílových listů. Podílový fond není právnickou osobou a je vytvářen investiční společností“ (§ 6 zákona č. 189/2004 Sb.)

„Investiční společnost je právnická osoba, jejímž předmětem podnikání je kolektivní investování spočívající ve vytváření a obhospodařování podílových fondů.“ (§7 zákona č. 189/2004 Sb.)

„Podílový list je cenný papír, který představuje podíl podílníka na majetku v podílovém fondu a se kterým jsou spojena další práva plynoucí z tohoto zákona nebo statutu.“
(§ 8 zákona č. 189/2004 Sb.)

Otevřený podílový fond nemá omezen počet vydávaných podílových listů a s jeho podílovými listy je spojeno právo na odkoupení podílového listu investiční společností

na žádost jeho vlastníka. Podílový list otevřeného podílového fondu nemusí mít jmenovitou hodnotu. (§ 10 zákona č. 189/2004 Sb.)

Charakteristika

Podílové fondy jsou nástroji využívanými k investování. Ve fondu se shromažďují finanční prostředky od jednotlivých investorů. Z vložených vkladů investiční společnost nakupuje různé cenné papíry, a to podle předem určené strategie, se kterou souvisí případný výnos.

Každý investor získává výměnou za vložené peněžní prostředky podílové listy v počtu odpovídajícím aktuálnímu dennímu kurzu a výši investice. V případě potřeby může investor kdykoliv odprodat své podílové listy, zákonná lhůta na vyplacení peněžních prostředků včetně možného zhodnocení je 15 pracovních dní. Ve výjimečných případech může investiční společnost ze zákona pozastavit odkup podílových listů, maximálně však na dobu tří měsíců.

Manažer fondu smí investovat jen v rámci daných pravidel. Při podezření z činnosti v rozporu se zákonem má podílník právo obrátit se na Českou národní banku, která jeho podnět prošetří a vydá rozhodnutí.

Nabídka investičních fondů je velmi široká. Kategorie otevřených podílových fondů se od sebe vzájemně odlišují investičními cíly, rozložením rizika a časovým horizontem, po kterém by měly přinést výnos.

Prostředky je možné vložit do akciových, dluhopisových (obligačních), smíšených (balancovaných) fondů, fondů peněžního trhu nebo např. nemovitostních, komoditních či oborových, které umísťují prostředky investorů do konkrétních cenných papírů.

Fondy peněžního trhu

Investují do likvidních a rychle splatných aktiv (krátkodobé vklady, termínované účty u bank). Riziko u tohoto typu fondů je velmi nízké, nese s sebou však i nízký výnos, což tento typ fondu předurčuje pro velmi konzervativní investory a pro krátkodobé uložení peněz. Často jsou používány jako alternativy bankovních produktů. Investování do tohoto typu fondů je spojováno spíše s ochranou kapitálu před inflací. Poplatky bývají nižší než u jiných fondů.

Dluhopisové fondy

Investují především na trhu dluhopisů (střednědobé státní a korporátní). Doplnkové investování do akcií je v těchto fondech nižší, podíl akcií nesmí překročit hranici 10 % z celkových aktiv fondu. Oproti předchozí skupině dochází k mírnému zvýšení rizika, vhodné jsou střednědobé investice, doporučovány bývají minimálně dva roky.

Smíšené fondy

Vkládají prostředky do akcií, dluhopisů a finančních nástrojů peněžního trhu, poskytují investorům diverzifikaci majetku. Úroveň rizika se v tomto případě zvyšuje na střední až vysoké. Tento typ fondu se doporučuje pro dlouhodobě zaměřené investory s investicí minimálně na tři roky.

Mezi smíšené fondy patří např. fondy životního cyklu. Tyto fondy přeskupují investiční strategii od více rizikové po co nejméně rizikovou (z akcií do dluhopisů a následně peněžního trhu) na stanoveném dlouhém investičním horizontu. Investor podstupuje riziko ve své životní produktivní fázi a před plánovaným koncem investičního horizontu, kdy je snaha spíše zhodnocené prostředky chránit, je investice nastavena konzervativně. Bývají využívány i k zajištění na stáří.

Akciové fondy

Mají portfolio složeno převážně z akcií. Tyto fondy jsou nejrizikovější, ale s potenciálně nejvyšším výnosem. Je to dáno velkou volatilitou akciových trhů, která je kompenzována dlouhodobě vyšší výnosností. Některé fondy se specializují na akcie velkých firem, jiné naopak na malé a střední firmy nebo na určité odvětví. S růstem specializace obecně roste riziko i potenciální výnosnost. Čím déle prostředky v akciovém fondu zůstanou, tím více je pravděpodobné, že investice bude výnosná. S těmito fondy jsou spojeny vyšší vstupní poplatky. Investiční horizont by měl být nejméně pět let, někdy se doporučuje sedm až deset let.

Fondy fondů

Investují podstatnou část svého portfolia do podílových listů nebo akcií jiných fondů. Konkrétní rizikový profil fondu závisí na typu fondů v portfoliu, ale většinou se jejich výnosy a riziko pohybují mezi smíšenými a akciovými fondy. Doporučený minimální investiční horizont je tři až pět let.

Zajištěné fondy

Garantují, že se hodnoty investice nesníží pod určitou mez nebo se minimálně zhodnotí o určité procento. Na druhou stranu za zajištění se platí snížením maximálně dosažitelného zisku. Fondy mají většinou stanovenou upisovací období a dobu splatnosti, v které je garantován výnos. Fond investuje větší část majetku do bezpečných dluhopisů a zbylou část prostředků do finančních derivátů. Zajištěné investice jsou určeny pro konzervativní investory s averzí k riziku, jimž nevádí omezená likvidita.

Tabulka 6 Výkonnost podílových fondů Investiční společnosti České spořitelny

	Akciový fond Sporotrend	Smíšený fond řízených výnosů	Dluhopisový fond Sporobond	Fond peněžního trhu Sporinvest
Rok založení	1998	1999	1998	1996
Výnos fondu od založení (p.a)	1,64 %	1,26 %	4,88 %	4,1 %
Výnos za posledních 12 měsíců	-23,7 %	-0,38 %	2,88 %	0,66 %
Největší roční ztráta (rok)	-68% (2008)	-2,9 % (2008)	-1,64 % (2008)	-2,94 % (2008)
Nejvyšší roční výnos (rok)	156 % (2009)	7,4 % (2009)	9,65 % (1999)	14,73 % (1997)
Volatilita	5,19 %	0,81 %	1,27 %	0,34 %

Zdroj: Investiční společnost České spořitelny, 2011.

Předchozí tabulka uvádí výkonnost čtyř podílových fondů Investiční společnosti České spořitelny, která je největším správcem v České republice podle objemu majetku. Fondy byly založeny před deseti lety, z jejich vývoje si lze udělat představu o výkonnosti podílových fondů. Uvedeny jsou tedy především jako ilustrační příklad nejčastěji se vyskytujících typů podílových fondů.

Investování na stáří

Při uvažování zajištění na stáří prostřednictvím otevřených podílových fondů je vhodné, aby si investor vymezil svůj reálný investiční cíl, kdy je brán v úvahu věk odchodu do důchodu, státní důchod, počet let strávených v důchodu, dále pak požadavky na výnosy, které jsou potenciálně splnitelné.

Na základě předchozího vymezení dojde ke stanovení investičního horizontu, tedy doby, za jak dlouho bude potřeba hotovost. Investor ocení svůj rizikový profil (např.

pomocí investičního dotazníku), východiskem je pak volba investiční strategie – složení portfolia.

Při naplňování investiční strategie, tedy výběru konkrétních otevřených podílových fondů, investor hodnotí finanční zázemí a stabilitu správce fondu. Orientační obrázek o fungování fondu a kvalitě jeho správy poskytuje historická výkonnost, i když nelze tyto výnosy brát jako záruku výnosů budoucích. Při volbě fondu a způsobu investování je vhodné diverzifikovat jak časově – pravidelnými vklady lze dosáhnout eliminace krátkodobých fluktuací, a tím i rizika; tak i v rámci zvolené třídy (akcie, dluhopisy). Při posuzování se dále hodnotí náklady, výše poplatků (vstupní poplatek, správní – manažerský poplatek, výstupní poplatek).

Zvolenou investiční strategii není případné měnit příliš často. Změna má své opodstatnění, pokud se mění potřeby klienta, např. třicetiletý investor volí agresivní portfolio za účelem zajištění na penzi, po deseti letech nahrazuje tuto strategii za vyváženou, později za konzervativní. (Kohout, 2010.)

Výhody investování v otevřených podílových fondech

- § Daňové zvýhodnění investic do podílových fondů – osvobození výnosů z prodeje podílových listů od daně z příjmů fyzických osob v případě, že od nabytí podílového listu uplynulo alespoň šest měsíců (§ 4 zákon o dani z příjmu 586/1992 Sb.),
- § rozložení rizika vzhledem k individuálnímu investování – OPF investují do cenných papírů od různých společností a do určité míry vytvářejí diverzifikované portfolio podle dané strategie,
- § vysoká likvidita – peníze ve výši odpovídající aktuální hodnotě podílu ve fondu uložené v OPF lze vybrat bez výpovědní lhůty, možnost použití těchto prostředků ve funkci likvidní rezervy,
- § dostupnost – OPF umožňují široký přístup k trhům pro drobné investory,
- § nižší transakční náklady ve srovnání s tvorbou individuálního portfolia – vyšší objem spravovaného majetku fondy vede k úsporám při jeho správě, hlavně prostřednictvím nižších průměrných poplatků za služby makléřů či investičních poradců,
- § existuje zajímavý potenciál pro výnosy, překonávání inflace.

Nevýhody

- § Prostředky vložené do fondů nejsou ze zákona pojištěny,
- § výnos není pevně stanoven, dochází k jeho kolísání,
- § je nutno počítat se ztrátou (kromě zajištěných fondů),
- § poplatky spojené s investováním snižují potenciální výnos.

2. Nefinanční produkty zajištění

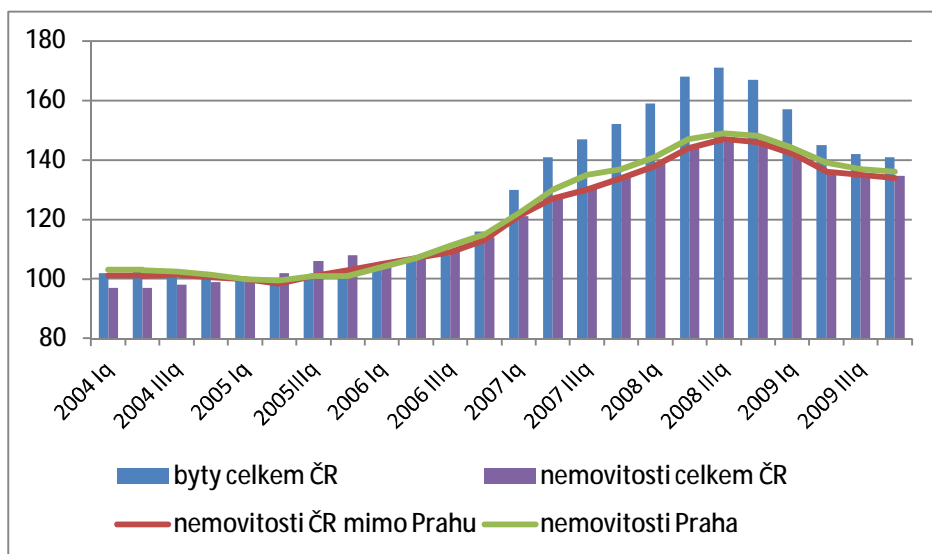
Nefinanční produkty jsou často běžným občanem vnímány jako jistota, bezriziková investice.

2.1 Nemovitosti

Investice do nemovitosti může sloužit zjednodušeně třemi způsoby:

1. K zajištění vlastního bydlení, tak aby se investor vyhnul riziku placení vysokého nájmu v důchodu. Tento účel lze považovat za základ zajištění na stáří.
2. Za účelem akumulace majetku a uchování hodnoty. Při dosažení důchodového věku je možné nemovitost prodat a použít na zajištění dalšího života. Dále je možné spekulovat s růstem tržní hodnoty nemovitosti. Vývoj cen nemovitostí ukazuje následující obrázek.

Obrázek 1 Úhrnné indexy cen nemovitostí a bytů (po čtvrtletích, průměr 2005 = 100)

Zdroj: Český statistický úřad, 2010.

3. Koupě nemovitosti za účelem získání průběžných, pravidelných zisků z pronájmu. Zde je potřeba zvážit, zda výši nájemného lze nastavit tak, aby bylo po odečtení provozních nákladů a případných splátek úvěru dosaženo zisku (který by převyšoval možné výnosy z alternativních investic).

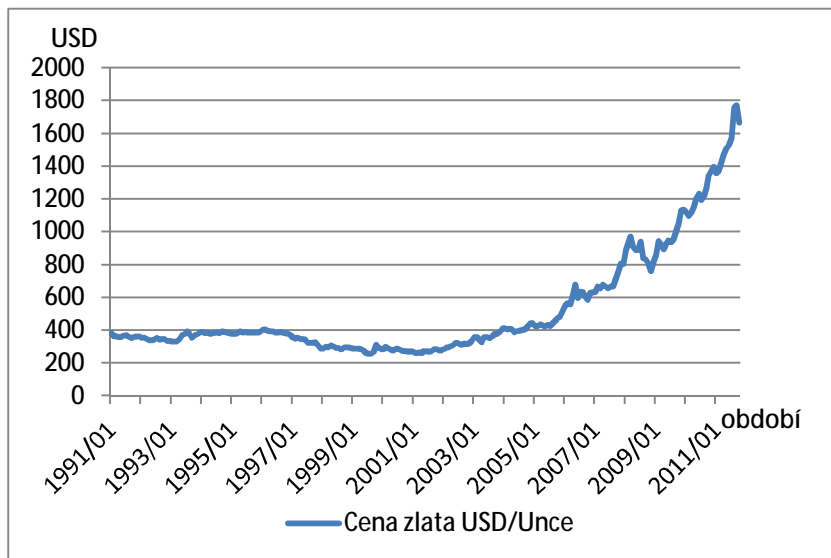
2.2 Komodity

Zlato

Investiční zlato je doporučováno k dlouhodobým investicím delším než 10 let. V krátkodobém horizontu cena hodně kolísá s ohledem na spekulativní poptávku (ta

roste především při nervozitě na finančních trzích, při obavách investorů z propadu trhů či obavy z inflace).

Obrázek 2 Cena zlata USD/unce

Zdroj: Goldinfo, 2011.

Není pravděpodobné, že by do budoucna vzrostlo množství obchodovatelného zlata, v dlouhodobém horizontu bude reálná poptávka po zlatě pravděpodobně zvedat jeho cenu. Díky vysoké volatilitě by přesto mělo být zlato spíše doplňkem k jiné investici, pro případ, kdyby budoucí důchodce potřeboval hotovost v době nepříznivého výkyvu ceny.

Další možností je investice do zlata v podobě zlatých mincí, u kterých lze uvažovat i numismatickou hodnotu.

Do ostatních komodit (včetně zlata) jak z oblasti energetických surovin, zemědělství či kovů apod. lze investovat přes podílové burzovně obchodované fondy (ETF), které mají ve svých portfoliích akcie společností spojených s danou komoditou, futures kontrakty, nebo přímo nákupem komoditních akcií (nejčastěji firem zabývajících se těžbou surovin).

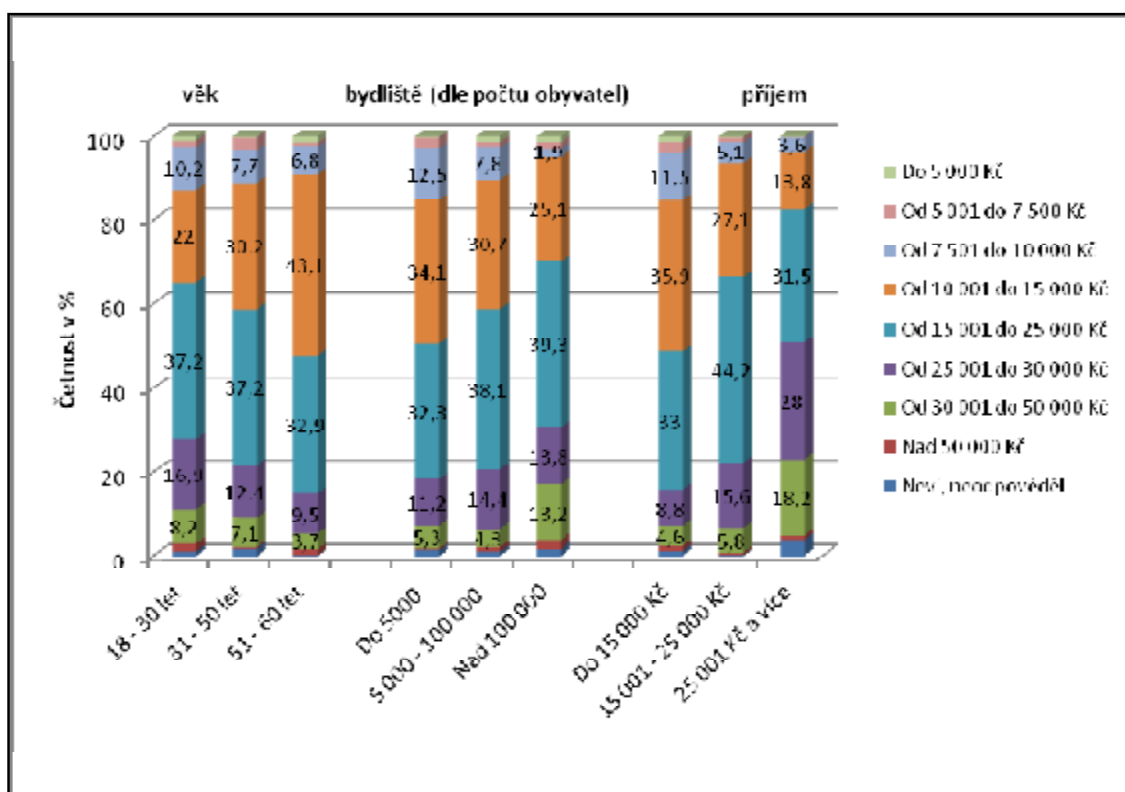
2.3 Starožitnosti, umění, sbírky

Tento typ investic je spíše okrajový, nelze očekávat výraznější zájem veřejnosti, je možné ho doporučit investorům se vztahem k dané oblasti, kteří se v problematice alespoň rámcově orientují.

3. Současná situace

Pro orientační zmapování situace a rychlejší pochopení, jak občané uvažují o zajištění v postproduktivním věku, jsem využila Studie finanční gramotnosti, kterou si nechalo připravit ministerstvo financí ve spolupráci s ČNB od společnosti STEM/MARK z října 2010. Výzkumu se zúčastnilo 1005 respondentů, byl vybrán reprezentativní vzorek populace ČR ve věku 18+ (STEM/MARK, 2010). A dále průzkum společnosti Factum Invenio pro ČSOB z července 2010 – 739 respondentů, reprezentativní vzorek populace ČR ve věku 18 – 60 let (Factum/Invenio, 2010); a průzkum STEM/MARK pro ČSOB ze září 2011 – 953 respondentů, reprezentativní populace ČR ve věku 15 až 59 let s přístupem na internet (STEM/MARK, 2011).

Obrázek 3 Odpověď na otázku „Kolik finančních prostředků měsíčně vám bude stačit na spokojený život ve stáří?“

Zdroj: Factum/Invenio, 2010.

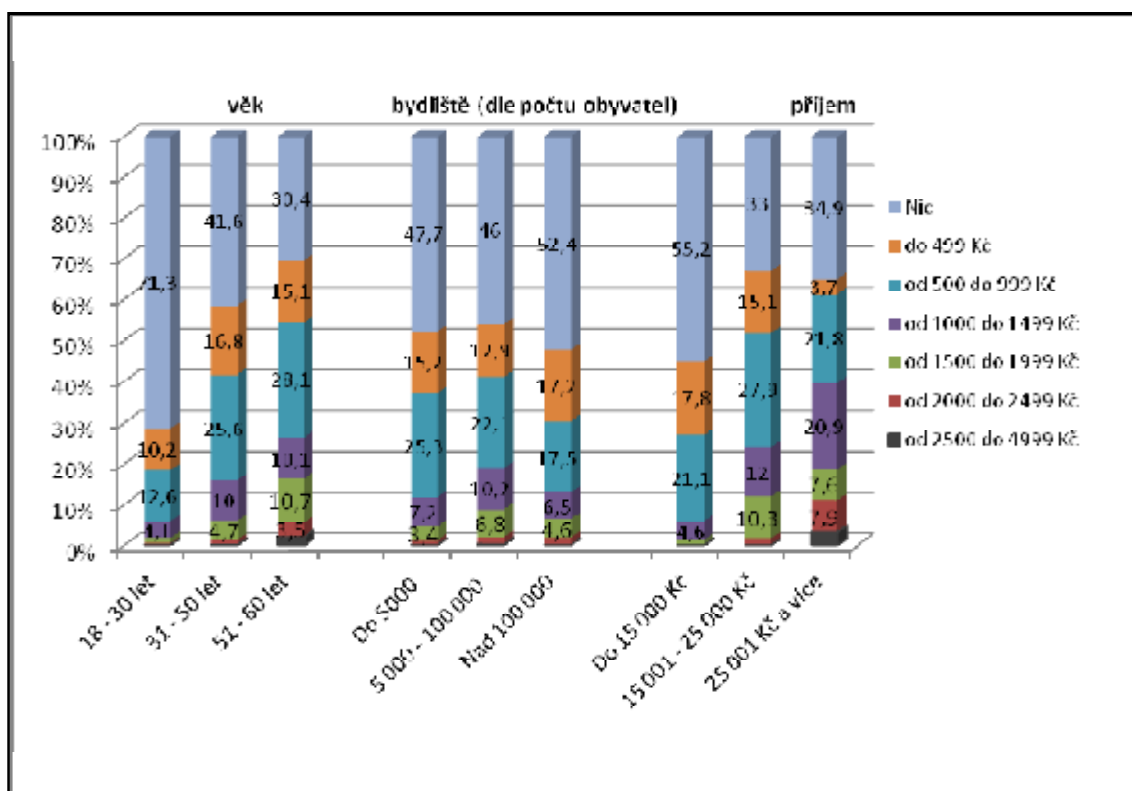
Z loňského průzkumu Factum Invenio vyplynulo, že většina respondentů (55 %) spoléhá, že je ve stáří zaopatří stát. Třetina (31 %) se pak domnívá, že je zachování životní úrovně ve stáří na nich samotných, 10 % lidí předpokládá pomoc dětí či rodiny. U modelových domácností popsanych v dalších kapitolách je předpoklad, že ve stáří

budou moci čerpat státní důchod, zároveň si členové domácnosti uvědomují, že to zřejmě nebude dostatečné.

Největší část lidí si přeje mít ve stáří čistý příjem mezi patnácti až dvaceti tisíci korunami měsíčně, což platí i pro respondenty mezi 31 a 50 lety. Prání příjmu mezi patnácti a dvaceti tisíci korunami předpokládáme i u modelových domácností.

Představám o příjmu zcela neodpovídá výše finančních prostředků, které lidé spoří. Ve stejném průzkumu uvedla více jak polovina dotázaných (52 %), že spoří na důchod, obvykle však méně než 1000 Kč měsíčně. Průměrná úložka činí 800 Kč.

Obrázek 4 Odpověď na otázku „Kolik si měsíčně spoříte na stáří?“

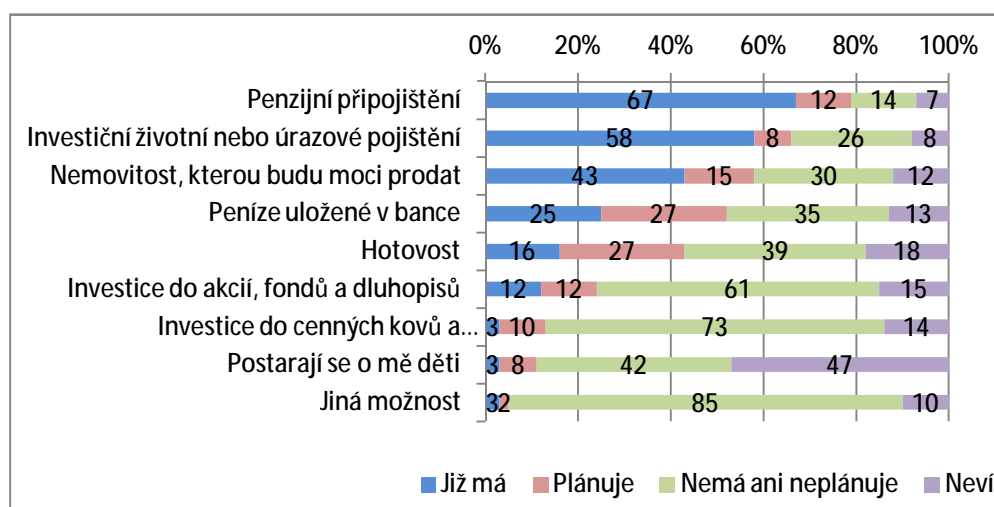

Zdroj: Factum/Invenio, 2010.

Průměrná úložka do penzijního připojištění ve výši zhruba 800 Kč (806 Kč), kterou Češi spoří dnes, 35letému navýší státní penzi jen o necelých tři tisíce korun (2727 Kč) včetně státní podpory. (Je uvažován o 35letý muž, který bude spořit do 62 let, podle průzkumu v průměru očekává v důchodu příjem 17 500 Kč. Při současném průměrném důchodu 10 065 Kč by měl ze spoření získat 7435 Kč měsíčně. Příklad nepočítá s inflací, předpokládá reálné zhodnocení konzervativní investice 1 % za rok. (Factum/Invenio, 2010 Špačková, 2010).

Ze stejného průzkumu vyplývá, že tři čtvrtiny oslovených považují za nejvhodnější způsob spoření na stáří penzijní připojištění, 40 % životní pojištění. Podobné výsledky ukazuje i letošní průzkum STEM/MARK 2011. Nejoblíbenějším způsobem zajištění na stáří je pro 67 % lidí, kteří vyplnili internetový dotazník v rámci tohoto průzkumu, penzijní připojištění. Dvě třetiny (66 %) lidí věří v zabezpečení s investičním životním pojištěním a přibližně stejná část (58 %) věří, že zajištění na stáří naleznou v nemovitosti, kterou budou moci prodat.

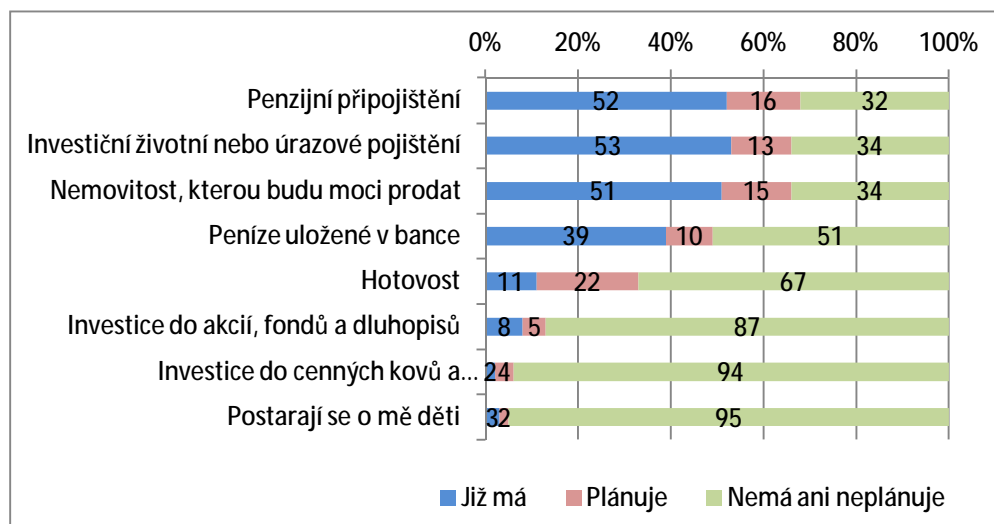
Obrázek 5 Odpověď na otázku: „Jak se zajišťujete na stáří?“

Zdroj: STEM/MARK, 2011.

U respondentů dotazovaných, která zajištění na stáří již mají, v rámci zjišťování finanční gramotnosti, byla nejčastější odpověď hotovost (52 %), penzijní připojištění (51 %) a peníze uložené v bance (54 %).

Obrázek 6 Odpověď na otázku „Která z následujících finančních zajištění na stáří již v současnosti máte a která z nich si plánujete pořídit?“

Zdroj: STEM/MARK, 2010.

4. Zvolená metoda výzkumu

Pro zjištění a zhodnocení nabízeného řešení finančních institucí a způsobu, jakým reagují finanční instituce na potřeby v oblasti zajištění na stáří u konkrétních modelových domácností, byl zvolen tento postup:

Definice modelových domácností

V práci jsou vymezeny dvě modelové domácnosti, pro které bude zjišťováno nabízené řešení.

Nastavení hodnotících kritérií a doporučené řešení

Jsou stanovena kritéria, na základě kterých jsou nabídky hodnoceny.

Řešení podle nastavených kritérií

Na základě úvodní kapitoly je definováno doporučené řešení, tzn. cílové hodnoty jednotlivých kritérií.

Nabízené řešení vybraných finančních institucí

Konkrétní terénní šetření je navrženo formou mystery shoppingu. Získání relevantního statistického vzorku prostřednictvím mystery shoppingu by nebylo pro tuto práci reálné. Rozsah zjišťování byl tedy zvolen podle konkrétního regionu. Analyzovány byly nabídky finančních institucí sídlících v okresním městě Berouně.

Vyhodnocení nabídek

Po porovnání výstupů získaných prostřednictvím mystery shoppingu s cílovými hodnotami, dojde k jejich ohodnocení.

Celkové zhodnocení a návrhy na zlepšení

Na základě vyhodnocení nabídek jsou identifikovány nedostatky v návrzích řešení zajištění na stáří jednotlivých institucí. Návrhy na zlepšení jsou součástí celkového zhodnocení.

5. Definice modelových domácností

Pro zjištění požadovaných návrhů od bank a poradenské společnosti byly vymezeny dvě modelové domácnosti. Jedna reálná domácnost – mé rodiny a jedna vytvořena na základě zjištěných průměrných příjmů ze statistik ČSÚ.

5.1 Reálná čtyřčlenná domácnost, 32 a 33 let do důchodu, nadprůměrné příjmy

Vzhledem k čistému měsíčnímu příjmu manžela patří rodina podle statistik ČSÚ k nadprůměrně příjmovým domácnostem.

Finanční a demografické údaje

Základní údaje podstatné pro nabídku:

Věk: Muž 32 let, žena 33 let

Počet let do důchodu: 32 a 33

Průměrný měsíční čistý příjem: 56 300 Kč, čistý příjem manžela 48 700 Kč, rodičovský příspěvek manželky 7600 Kč; hrubý příjem manžela 65 000 Kč, manželky před nástupem na mateřskou dovolenou 25 000 Kč

Průměrné měsíční výdaje: 35 000 Kč (včetně dvou stavebních spoření, při ročním spoření 2 x 20 000 Kč ročně)

Volné prostředky: 21 300 Kč za měsíc.

Doplňující údaje pro mystery shopping

Ve stáří by manželé chtěli pobírat důchod, který bude odpovídat dnešním 35 000 Kč. (20 000 Kč muž, 15 000 Kč žena).

Vzdělání: oba manželé vysokoškolské

Zaměstnání: muž manažer obchodního úseku, žena na rodičovské dovolené

Děti: 2 dcery – 3,5 a 1,5 roku

Bydlení: ve vlastním bytě v Berouně

Likvidní rezerva: ve výši 300 000 Kč na spořicímu účtu

Typ investora: dynamický – muž, vyvážený – žena

Speciální finanční cíle: žádné.

Již vlastněné finanční produkty: kromě běžného účtu, platební karty a internetového bankovníctví pouze dvě stavební spoření (manžel, manželka, každý ukládá 1600 Kč měsíčně).

5.2 Průměrná čtyřčlenná domácnost 30 let do důchodu, průměrné příjmy

Při definování této modelové domácnost bylo vycházeno zejména ze statistik rodinných účtů ČSÚ, tak aby bylo možno zjistit nabídky pro průměrně příjmovou domácnost.

Finanční a demografické údaje

Základní údaje podstatné pro nabídku:

Věk: muž 36 let, žena 36 let

Počet let do důchodu: 30

Průměrné čisté příjmy: 41 700 Kč (Manžel čistá mzda 24 000 Kč, manželka 17 000 Kč)

Údaj čistého příjmu je odvozen ze Statistiky rodinných příjmů ČSÚ, viz příloha A. Uvažujeme hrubý příjem manžela 29 500 Kč, manželky 22 900 Kč).

Průměrné čisté výdaje: 38 700 Kč viz příloha A

Volné prostředky: 3000 Kč měsíčně

Doplňující údaje pro mystery shopping:

Ve stáří by manželé chtěli pobírat důchod, který bude odpovídat dnešním 34 000 Kč. (19 000 Kč muž a 15 000 Kč žena).

Vzdělání: vyučení, středoškolské

Zaměstnání: muž technik, žena účetní

Děti: 2 – synové 10 a 7 let

Bydlení: ve vlastním bytě v Berouně

Likvidní rezerva: ve výši 180 000 Kč na spořicímu účtu

Typ investora: konzervativní

Speciální finanční cíle: žádné.

Již vlastněné finanční produkty: kromě běžného účtu, platební karty a internetového bankovníctví pouze čtyři stavební spoření (úložka 4 x 500 Kč měsíčně).

5.3 Příběh mystery shoppingu

Domácnosti mystery shoppera jsou definovány v předchozích podkapitolách, v této podkapitole je podrobněji popsána role, se kterou fiktivní nakupující přichází na pobočku. (Informace nejsou komunikovány aktivně, pouze v případě dotazu pracovníka.)

Důvodem návštěvy jsou volné měsíční prostředky a podvědomá potřeba řešit zajištění na důchod znásobená médii. Mystery shopper poptává konkrétní rady a nabídky, jak se zajistit na důchod.

Oba manželé v domácnostech jsou klienty České spořitelny (u ní mají běžný účet). Běžný účet využíván pro výplatu, platby inkasa, trvalé a jednorázové příkazy, používají platební kartu, účet ovládají prostřednictvím přímého bankovníctví (přes telefon nebo internet).

6. Nastavení hodnotících kritérií a doporučené řešení

V této části jsou zvolena kritéria, podle kterých je hodnocena kvalita jednotlivých nabídek. Kritéria byla zvolena tak, aby reflektovala jak úroveň poradenství, tak kvalitu samotného doporučení. Řešena je reakce na klientovy potřeby, tedy do jaké míry byla zohledněna klientova situace. Posuzována je dále struktura doporučení, zejména zda obsahuje náležitosti podstatné z odborného hlediska a hodnocen je i celkový dojem a srozumitelnost nabídky.

6.1 Hodnotící kritéria

K posouzení nabídky byl stanoven set otázek, které reprezentují podstatné prvky kvality nabídky. Otázky zahrnují odbornou kvalitu řešení i měkké aspekty. Problematika je součástí poradenství, kde záleží výrazně i na celkovém dojmu ze samotného projevu poradce, proto byly mezi kritérii zahrnuty i „měkké aspekty“. Tato hlediska hrají roli tím více, čím méně je klient finančně gramotný a čím více potřebuje, aby byla nabídka podána srozumitelně a strukturovaně. Pokud chce dát pracovník banky či finanční instituce radu týkající se zajištění na stáří, měl by získat potřebné informace, což je samozřejmě prvotní částí jakéhokoli poradenství.

Ambicí dotazovatele není získat podrobný finanční plán, ale radu týkající se nakládání s volnými finančními prostředky, v tomto případě konkrétní radu týkající se doporučení zajištění na stáří. Nejsou hodnoceny vlastnosti konkrétních produktů v jednotlivých nabídkách, ale celkový přístup poradce finančních služeb k řešení potřeb klienta v této oblasti.

V následující tabulce je uveden set otázek, jejichž definováním se autorka pokouší o co nejobektivnější posouzení úrovně poradenství jednotlivých ústavů.

Pokud je odpověď na každou z uvedených otázek „ano“, pak je za ní udělen jeden bod. Celkově tedy může konkrétní instituce nasbírat až 14 bodů. Čím vyšší skóre, tím lepší výsledek. V závorkách je uvedena možnost získání pouze čtvrt bodu za částečnou odpověď ano.

Tabulka 7 Hodnotící kritéria – otázky

Oblast / Otázka		Důvod zařazení
Reakce na klientovi potřeby		
1.	Padla otázka na výši příjmů, výdajů a disponibilní částky?	Nutný vstupní údaj.
2.	Padla otázka na již vlastněné produkty?	Nutný vstupní údaj.
3.	Padla otázka na věk?	Údaj pro stanovení odchodu do důchodu a počet let spoření.
4.	Padla otázka na finanční nároky v penzi?	Ověření nároků.
Struktura návrhu a doporučení		
5.	Byla stanovena doporučená výše částky sloužící k zajištění na důchod?	Očekávaná rada pro klienta.
6.	Byl navržen jeden produkt nebo jejich kombinace?	Výhodnější je diversifikace mezi více produktů viz níže.
7.	Penzijní připojištění ve výši 500–1500 Kč.	Produkt se státní podporou určený pro zajištění na stáří.
8.	Pokud bylo nabídnuto životní pojištění, pak jako nástroj k pokrytí rizik?	Prvotně zajistit pojistnou ochranu klienta, pak zhodnocení peněz.
9.	Byl připraven modelový výpočet?	Očekávání klienta pro větší názornost.
10.	Byla ve výpočtu zohledněna nebo vysvětlena inflace nebo se hovořilo o inflaci?	Podstatný prvek ovlivňující další vývoj.
11.	Byla nabídnuta nějaká obchodní výhoda v případě kombinace více produktů?	Jako klient očekávám výhodu při sjednání více produktů.
Celkový dojem z obsluhy		
12.	Byl pracovník vstřícný a vřelý?	Zážitek ze služby.
13.	Byla nabídka (0,25) a produkty (0,25) vysvětleny srozumitelně a byly zmíněny výhody (0,25) i nevýhody (0,25)?	Nutné v případě méně sofistikovaných klientů, kterých je většina.
14.	Padla nabídka pravidelné aktualizace a následné péče?	Očekávaný závazek do budoucna garantující seriózní přístup.

Zdroj: vlastní zpracování, 2011.

6.2 Navržené doporučené řešení

I mezi předními odborníky se vedou spory o použití jednotlivých produktů a jejich výhodnosti. Na základě prostudované literatury se domnívám, že by nabídka měla obsahovat dvě základní kritéria:

1. Diverzifikaci, vhodnou skladbu produktů
2. Navrženou částku pro pravidelné vklady/investice

Ad 1. Diverzifikace, vhodná skladba produktů

Zvláště v dnešní bouřlivé době je nutné snažit se diverzifikovat finanční prostředky. Na úrovni modelových příkladů, které byly v předchozí kapitole vymezeny, asi není nutná diverzifikace mezi třídy aktiv (např. úrokové nástroje, dluhopisové nástroje, nemovitosti, alternativní investice), ale bude dostačující diverzifikace mezi více produktů. Dále je vhodná i diverzifikace časová, tedy pravidelné ukládání finančních prostředků.

Jak již bylo uvedeno v první kapitole, penzijní připojištění, životní pojištění, stavební spoření nabízejí různé kombinace státních podpor, které zvyšují výnosnost těchto produktů. Níže jsou tyto produkty hodnoceny ve vztahu k modelovým domácnostem.

Penzijní připojištění

Pro penzijní připojištění je nejvyšší výnos při krátké době trvání připojištění (např. 5 let), kdy je na účtu velký objem státní podpory a malý kapitálových výnosů. Aby se jiný produkt mohl dostat na stejnou naspořenou částku, musel by dosáhnout velkého zhodnocení. Navíc penzijní připojištění často ztrátlivě přispěvek zaměstnavatele. S přibývajícím časem roste význam zhodnocení a klesá význam státní podpory.

Životní pojištění

Další možností je investovat finance do životního pojištění. Spořicí složka (investičního, důchodového či kapitálového) životního pojištění umožňuje zhodnocování s ohledem na zvolenou strategii. Pro zajištění na důchod ho uvažujeme i z důvodu možných daňových odpočtů. Pojištění ovšem musí plnit svoji prvotní funkci, tj. pokrytí rizik, a teprve druhotně funkci spořicí.

Stavební spoření

Lze využít i účelového stavebního spoření v jeho šestiletých cyklech. Osobně bych doporučovala, aby každá domácnost stavební spoření využívala jako rezervu střednědobého horizontu.

Ostatní depozitní produkty typu spořicíh či termínovaných účtů jako rezervu krátkodobého horizontu.

Podílové fondy

Pokud uvažujeme o zhodnocení formou podílových fondů, měli bychom přemýšlet o dynamičtějším produktech. Horizont odchodu do důchodu je ještě vzdálen, není taková averze k volatilitě. Přesto se investor musí rozhodovat na základě své vlastní citlivosti k riziku. Pokud významně preferuje bezpečnost investování před výnosem, musí tomu přizpůsobit i strategii. (Podrobněji je uvedeno v podkapitole Otevřené podílové fondy).

Fondy peněžního trhu, jejichž výnosnost je srovnatelná se spořicími produkty při mnohem větším riziku, bych tedy pro zajištění na stáří v tomto třicetiletém horizontu nedoporučovala. Zařadila bych takové fondy, které mají reálnou šanci dosahovat v dlouhém horizontu výnosnost 4 % a vyšší. Jsou to například akciové fondy, fondy životního cyklu nebo smíšené fondy.

Pokud dojde k nabídce konkrétního penzijního fondu, produktu životního pojištění nebo podílového fondu, bylo by samozřejmě ideální pro přesné srovnání a vyhodnocení nabídky posouzení každého konkrétního produktu zvlášť. Každý produkt má totiž jinou nákladovost spojenou s poplatky či vedením fondu apod. Takto detailní posuzování není předmětem mé práce.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že by bylo vhodné investované a spořené prostředky rozložit mezi penzijní připojištění, investiční životní pojištění a podílový fond, kdy lze dosáhnout relativně slušné úrovně diverzifikace. Podmínkou by samozřejmě muselo být i to, že podkladová aktiva penzijního fondu budou jiná než u životního pojištění a případných zvolených fondů.

Ad 2. Navržená částka pro pravidelné vklady/investice

Dle obecného, často i v odborném tisku zmiňovaného pravidla se doporučuje odkládat v průměru deset procent příjmu po celou dobu produktivního věku na zajištění ve stáří. Při tomto jednoduchém, lehce zapamatovatelném pravidle by u průměrné domácnosti

s čistým měsíčním příjmem 41 700 Kč byla měsíční úložka 4170 Kč, u reálné domácnosti s čistým měsíčním příjmem 56 300 Kč by byla úložka 5630 Kč.

Alternativně je možné odvodit měsíční úložku od očekávaného příjmu v důchodu. K tomuto výpočtu se váže řada nejistot, jakou je výše státního důchodu za zhruba 30 let, dosažené zhodnocení uložených prostředků, inflace apod. Vypočítané výše důchodu dle kalkulačky MPSV jsou uvedeny v níže uvedené tabulce.

Tabulka 8 Výše důchodu dle kalkulačky MPSV k důchodové reformě

	Reálná domácnost		Průměrná domácnost	
	Muž	Žena	Muž	Žena
Rok narození	1977	1978	1975	1975
Hrubá mzda	65 000 Kč	25 000 Kč	29 500 Kč	22 900 Kč
Důchod při účasti pouze v I. pilíři	19 704 Kč	12 372 Kč	13 197 Kč	11 987 Kč
Důchod při účasti i ve II. pilíři	21 823 Kč	12 549 Kč	13 567 Kč	12 127 Kč
Doba spoření (od roku 2011 do důchodového věku)	32 let	33 let	30 let	30 let

Zdroj: MPSV, 2011.

„Jaké informace Vám důchodová kalkulačka poskytne:

- § Věk odchodu do důchodu (uvádíme věk podle zákona projednávaného v současné době parlamentem)
- § Předpokládaný měsíční důchod. Je přepočtený na „současné ceny“, abyste jej mohli porovnat s Vaší hrubou mzdou
- § Důchod je odlišný pro muže a ženy, protože ženy se dožívají vyššího věku.“

(MPSV, 2011.)

Celkový příjem v důchodu je pak u průměrné domácnosti zaokrouhleně 25 000 Kč. Pro splnění požadavků průměrné domácnosti, a to renty 34 000 Kč, by bylo potřeba získat soukromou rentu ve výši 9000 Kč.

Celkový příjem v důchodu je pak u reálné domácnosti zaokrouhleně 32 000 Kč. Pro splnění požadavků této domácnosti, a to renty 35 000 Kč, by bylo potřeba získat soukromou rentu ve výši 3000 Kč.

Nicméně lze předpokládat, že dojde ke snižování náhradového poměru a státní důchod bude v dnešních cenách výrazně nižší.

Dle orientačního výpočtu pro navýšení příjmu v důchodu u průměrné domácnosti měsíčně o 9000 Kč bude potřeba při počítání s reálným výnosem 2 % (4,5 % výnos – 2,5 % inflace) v době spoření a reálným výnosem 1 % v době výběru po dobu 30 let a dobu renty 25 let spořit téměř 4900 Kč měsíčně (4868 Kč).

U orientačního výpočtu pro navýšení příjmu v důchodu u reálné domácnosti budu raději uvažovat o státním důchodu nižším, dále je zde riziko, že nebude možné udržet vyšší příjmy muže i do budoucna, proto raději počítám se státním důchodem pro domácnost ve výši maximálně 25 000 Kč. Při požadavcích reálné domácnosti je potřeba soukromá renta minimálně 10 000 Kč měsíčně. Výpočtem vychází měsíční úložka (reálný výnos 2 % v době spoření a reálný výnos 1 % v době výběru po dobu 32 let a dobu renty 25 let) zaokrouhleně na téměř 5000 Kč měsíčně (4962 Kč).

Pro větší přiblížení realitě vzhledem k inflaci je nutno orientačně vypočtenou částku navyšovat každoročně o hodnotu inflace.

Vzhledem k přehlednosti (a velkého stupně nejistoty u orientačního výpočtu) dále pracuji s variantou doporučené úložky 10 % příjmu. U průměrné domácnosti by bylo možné docílit ukládání této částky 4170 Kč pouze se zahrnutím již vlastněného stavebního spoření.

I tak by ale určité doporučení, kolik si spořit, mělo padnout. Je pak na rozhodnutí rodiny, zda není možno omezit výdajovou stránku, nebo popřípadě navýšit příjmovou (struktury výdajů průměrné domácnosti viz příloha A)

Doporučená nabídka by tedy měla být založena na následujících principech:

- § Stanovení doporučené výše částky.
- § Produkty by měli být optimálně zkombinovány tak, aby byly maximalizovány státní příspěvky a daňové úspory.
- § Penzijní připojištění jako základ, částka 500 Kč využije maximální výši státní podpory, vyšší úložka nabízí daňovou slevu, ale zase jsou při délce 30letého spoření peníze velmi dlouho nedostupné.
- § Životní pojištění zařadit s optimálním pokrytím rizika smrti a invalidity, pokud jinak nejsou rizika ošetřena.
- § Podílové fondy s vyšším potenciálem výnosu, které jsou reálně schopny dosáhnout zhodnocení vyšší než 4 % ročně. Ideálně portfolio tří podílových

fondů či fondu životního cyklu (porovnání se spořením v penzijním připojištění je v příloze B).

§ Jako klient bych očekávala i slevu nebo jinou komerční výhodu v případě sjednání více produktů.

Tabulka 9 Návrh řešení pro modelové domácnosti

	Reálná domácnost	Průměrná domácnost
Doporučená výše spoření	5600	4100
Reálná možnost spoření		do 3000 (bez stavebních spoření)
Navržené produkty:		
Penzijní připojištění	2 x (500 – 1500)	2 x (500 – 1000)
Životní pojištění	1 x 1000	1 x (500–1000)
Podílové fondy	(1600–3600)	(0–1500)

Zdroj: vlastní zpracování, 2011.

7. Nabízené řešení jednotlivých finančních institucí

7.1 ČSOB

Komplexní řešení zajištění na stáří

ČSOB nabízí řešení za využití nástroje Pravidelný plán, na základě zvolené měsíční úločky a volby horizontu investování navrhne rozložení finančních prostředků mezi produkty – penzijní připojištění, stavební spoření, životní pojištění, podílové fondy a spořicí účet. Kalkulačka ke spočítání plánu je dostupná i online.

Aplikace na modelové domácnosti

Reakce na klientovy potřeby

Pracovnice ČSOB se zeptala na výši aktuálních příjmů, výši disponibilní měsíční částky, věk a na produkty, které domácnosti již mají. Vlastněné produkty – stavební spoření již dále v návrhu neuvažovala.

Struktura návrhu a doporučení

Pracovnice navrhla spořit zhruba 10 % z aktuálních čistých příjmů. U reálné domácnosti byla navržena částka 5500 Kč měsíčně. Pro návrh produktů použila nástroj Pravidelný plán (viz příloha C), kdy zadala měsíční úložku 3000 Kč u muže a 2500 Kč u ženy. U průměrné domácnosti navrhla ideálně měsíčně spořit 4000 Kč a představila doporučené řešení, při zohlednění reálných možností průměrné domácnosti byla měsíční částka snížena na 1500 Kč měsíčně pro muže i pro ženu. Navržené rozložení mezi produkty uvádí následující tabulka.

Tabulka 10 Penzijní řešení ČSOB

	Reálná domácnost	Průměrná domácnost	Průměrná domácnost snížení
Doporučená výše spoření celkem	5500	4000	3000
Muž	3000	2000	1500
Žena	2500	2000	1500
Navržené produkty			
Penzijní připojištění muž	900	600	500
Penzijní připojištění žena	900	600	500
Životní pojištění muž	900	600	500
Životní pojištění žena	600	600	500
Fondy muž	1200	800	500
Fondy žena	1000	800	500

Zdroj: Zpracování vlastní, data Pravidelný plán ČSOB, 2011

U životního pojištění byl nabídnut produkt ČSOB Maximal Invest, investiční životní pojištění. 300 Kč z částky by bylo vždy určeno na pokrytí rizik úmrtí (s výší pojistného plnění 1 000 000 Kč) a trvalých následků. Bylo sděleno, že v případě zájmu o produkt, budou podány podrobnější informace. Po stanovení investičního profilu, kdy byl využit investiční dotazník, byl navržen pro reálnou rodinu ČSOB Dynamický fond (KBC Master Fund CSOB dynamic) a pro průměrnou rodinu ČSOB Konzervativní (KBC Master Fund CSOB conservative).

Celkový dojem z obsluhy

Pracovnice sdělila základní informace k penzijnímu připojištění, zmínila, k jakým změnám s největší pravděpodobností dojde v roce 2013, čímž se také snažila přesvědčit, aby klient uzavřel penzijní připojištění co nejdříve, za stávajících podmínek. Podílové fondy byly představeny v krátkosti, zdůrazněny byly především výhody investování.

Pracovnice jako jediná z navštívených bank nabídla pravidelné roční schůzky s cílem ověření dosažení cíle a zdůraznila nutnost revize v době, kdy bude známa konečná podoba důchodové reformy.

7.2 Komerční banka

Komplexní řešení zajištění na stáří

Komerční banka nabízí řešení prostřednictvím aplikace Moje plány, která spočítá státní důchod a dopočte, kolik by si měl klient spořit k udržení životního standardu (sám zadává očekávaný příjem ve stáří a je dopočítán rozdíl jeho očekávání minus státní důchod). Navrhovány jsou produkty penzijní připojištění, investiční životní pojištění, investice do podílových fondů a stavební spoření. Simulace je dostupná i online.

Aplikace na modelové domácnosti

Reakce na klientovy potřeby

Pracovník v Komerční bance postupoval strukturovaným způsobem. K nabídce použil kalkulátor Moje plány. Do kalkulátoru nešly zadat společné údaje za celou domácnost, proto postupoval individuálně podle jednotlivých rodinných příslušníků. Zeptal se na požadovanou výši důchodu, způsob výplaty a vlastněné produkty.

Výše státních důchodů vypočítaná kalkulačkou KB byla nejvyšším odhadem v rámci nabízených řešení bank (ovšem méně než na stránkách MPSV). Např. u muže z reálné domácnosti byl odhad státního důchodu 15 000 Kč.

Struktura návrhu a doporučení

Dle výstupu kalkulátoru bylo u muže z reálné domácnosti, při započítání stavebního spoření, doporučeno penzijní připojištění ve výši 400 Kč měsíčně. Poradce se rozhodl nezapočítávat stavební spoření do zajištění na penzi a spíše ho ponechat pro tvorbu rezervy. Doporučil u muže vzhledem k příjmu nastavit očekávaný důchod výše na 23 000 Kč. Dle modelu bylo pak navrženo, při výsledku investičního dotazníku růstový profil, rozložit pravidelný vklad mezi penzijní připojištění, investiční životní pojištění a investice do fondů. (viz příloha D).

Podána byla obecná informace o výhodách životního pojištění Vital Invest – zajištění pro případ smrti a dožití, možnost úrazového připojištění. Výhodu zhodnocování doplnil ukázkou orientačního zhodnocení při spoření 30 let a při volbě garantovaného zhodnocení 2,5 % p. a, ale upozornil, že je možné zvolit i dynamičtější variantu. Přidán leták na zajištěný Fond Optimo.

Jako příklad smíšeného fondu byl prezentován IKS Balancovaný – konzervativní.

Poté nastavil do kalkulačky ženu, výsledek v jejím případě již dále neupravoval.

Stejně zadal údaje i pro druhou domácnost, kde byla doporučená výše spoření 3900 Kč. Teprve v tomto okamžiku pracovník zjistil, že je to nad možnosti měsíčního spoření rodiny a pro tento případ navrhl vyloučit životní pojištění muže v hodnotě 1000 Kč.

Tabulka 11 Penzijní řešení Komerční banka

 KB	Reálná domácnost	Průměrná domácnost	Průměrná domácnost snížení
Doporučená výše spoření celkem	3300	3900	2900
Muž	2100	2100	1100
Žena	1200	1400	1400
Navržené produkty			
Penzijní připojištění muž	1050	1500	1100
Penzijní připojištění žena	1200	1400	1400
Životní pojištění muž	550	1000	
Životní pojištění žena	0	0	
Fondy muž	500	0	
Fondy žena			

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj dat Moje plány Komerční banky, 2011.

Celkový dojem z obsluhy

Penzijní připojištění bylo představeno jako výhodné spoření, kde lze získat státní podporu a při navrhované úložce i daňový odpočet. Pracovník upozornil, že dojde na změnu podmínek (zejména zrušení jednorázového vyrovnání), které s sebou přinese reforma, z tohoto důvodu je lepší je uzavřít před tím, než změny budou platné.

Za určité riziko považují, že v kalkulačce je doporučená výše spoření založena jen na aktuálních příjmech, kdy výpočet byl proveden na základě aktuálních hrubých příjmů a z toho odvozené výše budoucího předpokládaného důchodu. Pokud je výpočet založen na tomto, je určité nebezpečí, že se nepodaří např. u výše příjmové osoby udržet vysoký příjem i do budoucna.

Aplikovaná pomůcka byla používána hodně mechanicky, u výše příjmového muže poradce navrhl úpravu – navýšení měsíční úložky, což považují za přínos, u průměrné domácnosti ovšem mohl nabídnout diverzifikaci v produktech.

Za nedostatek považují vyloučení z nabídky u muže v průměrné domácnosti, bez větší konzultace s klientem, životní pojištění. Pracovník chtěl zřejmě rychle vyřešit snížení měsíční úložky u zákazníka a nezamýšlel se nad potřebou ošetření rizik domácnosti.

7.3 Česká spořitelna

Řešení zajištění na stáří

Česká spořitelna nabízí komplexní zabezpečení na stáří v rámci produktu Penze plus, jehož základem je penzijní připojištění, doplňkově je možné pravidelně investovat do otevřeného podílového fondu Plus či ČS fondu životního cyklu 2030. Aplikace penzijního řešení rozvrhne mezi zmíněné produkty doporučený měsíční vklad, vychází ze současných hrubých příjmů a odhadu budoucího státního důchodu, z čehož je vyvozen doporučený důchod (lze pracovat i s představou klienta o důchodu). Online je dostupná kalkulačka, která klientovi vypočte předpokládaný státní důchod.

Aplikace na modelové domácnosti

Reakce na klientovy potřeby

Pracovnice postupovala strukturovaným způsobem. Aplikace nezohledňovala celou domácnost, řešen byl každý klient individuálně. Poradkyně požádala o výši hrubých

příjmů a rodná čísla, místo rodičovské dovolené byl zadán údaj o předpokládaném příjmu po návratu do zaměstnání.

Byly položeny tři otázky z krátkého investičního dotazníku (nebyl sdělen výsledek). Pomocí aplikace Penzijní řešení ČS byla automaticky vypočítána částka doporučeného důchodu, která byla orientačně (70–72 %) současného čistého příjmu.

Struktura návrhu a doporučení

Na základě rozdílu mezi vypočteným státním důchodem a doporučeným důchodem byl v aplikaci penzijního řešení ČS vypočten návrh částky měsíční úločky. (Hodnota státního důchodu se pohybovala u všech členů modelových domácností mezi 6000 a 8500 Kč měsíčně, tj. opět méně než dle kalkulačky MPSV).

U muže z reálné domácnosti byla místo hrubého příjmu vyplněna představa důchodu 20 000 Kč z důvodu nastavení kalkulátoru na nižší hrubé příjmy. (Byla mu doporučena návštěva u privátního bankéře.)

U průměrné domácnosti byl doporučený důchod počítán z hrubých příjmů, nedosahoval představy důchodu (u muže necelých 17 000 Kč oproti představě 19 000 Kč, u ženy přes 13 000 Kč oproti 15 000 Kč). Přesto navržená úložka mírně převyšovala možnosti spoření domácnosti. Bylo navrženo snížení investování do fondů.

Úložku je v navrhovaném řešení možno rozdělit mezi penzijní připojištění, Fond plus a Fond životního cyklu 2030. Pro členy modelových domácností byl navržený měsíční vklad rozdělen mezi penzijní připojištění (vždy 500 Kč) a Fond plus.

Bankéřka se zeptala na stávající produkty, pak upravila automatické návrhy – zejména navýšila měsíční příspěvky do penzijního připojištění na 1000 Kč (poznámala, že je to takto výhodnější), na základě tohoto upravila zbylou část výpočtu.

Předán byl návrh vytištěného řešení klientovi ve formě print screen (viz příloha E). Bankéřka následně položila několik otázek z formuláře „Řešení soukromých financí“ na zajištění rizik a doporučila pojištění Flexi pro celou rodinu s důrazem na úrazovou část, konkrétní výši by navrhla, až bychom uzavíraly smlouvy na navrhované produkty.

Tabulka 12 Penzijní řešení České spořitelny

 ČESKÁ SPOŘITELNA	Reálná domácnost	Průměrná domácnost
	Doporučená výše spoření celkem	
Muž	3040*	2350
Žena	1950	1800
Navržené produkty		
Penzijní připojištění muž	1000	1000
Penzijní připojištění žena	1000	1000
Životní pojištění rodina		
Fondy muž	2040	1350
Fondy žena	950	800

* v tomto údaji se vycházelo z požadované výše důchodu 20 000 Kč.

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj Penze plus České spořitelny, 2011.

Celkový dojem z obsluhy

K produktům v návrhu řešení byly podány informace o výhodách. U penzijního připojištění byla zmíněna možnost státní podpory, možnost zvolení varianty výsluhové penze a výběr části prostředků po 15 letech. Klient byl informován o možnosti příspěvku zaměstnavatele. Jaké změny je možné v budoucnu u penzijního připojištění očekávat, poradkyně nezmínila. Upozornila, že Penzijní fond ČS byl vyhodnocen mezi vítězi v rámci volby Penzijní připojištění roku. U fondu bylo zdůrazněno atraktivní zhodnocování a zároveň výhoda likvidní rezervy (k oběma produktům předán informační leták). O nevýhodách se nehovořilo.

Na dotaz, jak se došlo k výpočtu státního důchodu, doporučeného důchodu a následného doporučení měsíčního vkladu si bankéřka nebyla jistá, poté uvedla, že při výpočtu renty se počítá se zhodnocením penzijního fondu ve výši 2,5 % a fondu plus 5 %, jak je uvedeno doplňkových materiálech k Penzi plus.

U paní bankéřky byla patrná nejistota (byla zřejmě zapříčiněna, tím že byla nováčkem), která se projevila zejména při práci s aplikací a následné úpravě a prezentování výstupů, což přispívalo k horšímu pochopení výsledků. Pracovnice byla ovšem jinak vstřícná, při popisu produktů mluvila srozumitelně, považují za nedostatek, že se nehovořilo o rizicích investování do fondu Plus, který byl představen pouze jako bezpečný produkt. Také chyběly informace, na jakých principech funguje aplikace, když počítá rentu pro klienta (výše státního důchodu, je započítáno zdanění, zda se jedná v návrhu o doživotní rentu).

7.4 UniCredit Bank

Řešení zajištění na stáří

UniCredit Bank nabízí Program důstojné penze, kde je kombinováno penzijní připojištění a pravidelné investování do otevřených podílových fondů. V aplikaci je na základě hrubých příjmů klienta a orientačního výpočtu státního důchodu doporučena soukromá renta a navrženy měsíční úložky do penzijního připojištění a pravidelné investování do otevřených podílových fondů. Zjednodušenou verzi kalkulátoru lze najít i na webových stránkách UniCredit Bank.

Aplikace na modelové domácnosti

Reakce na klientovy potřeby

Pracovnice UniCredit Bank postupovala také strukturovaně, nejprve si zjistila několik vstupních údajů o věku členů domácnosti, výši příjmů, dále pak kolik je domácnost ochotna ukládat měsíčně, jestli je možný příspěvek zaměstnavatele k penzijnímu pojištění.

Pro zjištění doporučené výše spoření použila poradkyně kalkulátor pod hlavičkou řešení UniCredit Bank s názvem Program důstojné penze – ilustrativní příklad, kam je možné zadávat zaokrouhlené údaje věku (po 5 letech – tedy v našem případě 30 nebo 35 let) a příjmu na pětistícové částky. Dále se zeptala na zkušenosti s investováním a využíváním různých bankovních produktů.

Struktura návrhu a doporučení

Výši doporučené investice se snažila pracovnice určit pro každého člena rodiny zvlášť, místo rodičovské bylo počítáno s hrubým příjmem z předchozího zaměstnání. Orientační výpočet státního důchodu se u členů domácnosti pohyboval mezi necelými 6000 Kč a 7400 Kč měsíčně (poradkyně neznala princip výpočtu). Vzhledem k příjmům je v kalkulaci počítáno s „doporučenou soukromou rentou“, tak aby bylo dosaženo navržené celkové renty (přibližně 45 % hrubého příjmu).

Na dotaz, jakým způsobem nebo na jakém principu byla výše soukromé renty, a tedy výše celkového zajištění ve stáří stanovena, pracovnice přečetla dovětek za výpočtem (viz příloha F). Navržená měsíční úložka byla dle programu důstojné penze rozdělena mezi pravidelné investice a penzijní fond. Doporučená úložka do penzijního fondu byla 500 Kč a zbylá část byla v kolonce pravidelné investice.

V rámci pravidelných investic doporučila fond životního cyklu Rentier Invest, kdy vytiskla investiční návrhy s měsíčním vkladem tisíc, dva tisíce a tři tisíce, a popsala, jak funguje fond životního cyklu. Pro zvážení dala leták s programem Duet plus kombinace termínovaného vkladu a investice pro jednorázový vklad (pro zmíněné peníze na účtu).

Tabulka 13 Penzijní řešení UniCredit Bank

	Reálná domácnost	Průměrná domácnost
Doporučená výše spoření celkem		
Muž	8650	2900
Žena	1950	1400
Navržené produkty		
Penzijní připojištění muž	500	500
Penzijní připojištění žena	500	500
Životní pojištění muž	0	0
Životní pojištění žena	0	0
Fondy muž	8150	1400
Fondy žena	1450	900

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj Program důstojné penze UniCredit Bank, 2011.

Celkový dojem z obsluhy

Poradkyně informovala o výhodách penzijního připojištění – státním příspěvku, možnosti daňového odpočtu při měsíčních úločkách vyšších než 500 Kč, dále informovala, že je vzhledem k penzijní reformě lepší uzavřít připojištění do konce roku 2012, protože později již nebude možno zvolit jednorázové vyrovnání.

Charakterizovala navržený fond životního cyklu jako bezpečný produkt, kde jsou minimalizována rizika. Zdůrazňovala zkušenosti odborníků ze skupiny Pioneer Investments, která investuje na trhu 80 let. Zbylou část pravidelných investic může podle rady vložit domácnost do jiného podílového fondu, který si může sama zvolit z nabídky podílových fondů UniCredit Bank.

Oceňuji vstřícný přístup, u fondů poradkyně sice sdělila, že není garantovaný výnos, přesto ho prý lze očekávat, chyběla informace o nejistotách spojených s výnosem. Bohužel příliš nedokázala vysvětlit, jak byly v simulaci spočítány hodnoty, pouze přečetla upozornění na vytištěné simulaci. Nebylo řešeno zajištění rizik.

7.5 Raiffeisenbank

Řešení zajištění na stáří

Banka nabízí v rámci spoření a investování jak produkty se státní podporou či s možností uplatnění daňových odpočtů, tak investice do podílových fondů. Komplexní řešení zajištění na stáří je součástí nabídky osobního finančního plánování.

Aplikace na modelové domácnosti

Reakce na klientovy potřeby

Poradkyně se dotázala na představu spoření – zda jednorázově, nebo pravidelně a dále pak, jakou konkrétní částku je domácnost ochotna pravidelně spořit.

Struktura návrhu a doporučení

Dále pak pracovala se sdělenou částkou 5000 Kč měsíčně u reálné domácnosti. Dále chtěla znát klientovu představu důchodu za celou domácnost (35 000 Kč) včetně toho, jakou očekává výši státního důchodu. Průměrná výše státního důchodu 10 000 Kč byla odsouhlasena poradkyní jako realistická. Vycházela pak požadovaná renta 15 000 Kč.

Představila cesty investování, rozdíl mezi konzervativní, vyváženou a dynamickou strategií, investiční trojúhelník, položila dotaz ke vztahu k riziku, toleranci případného poklesu hodnoty. Na další schůzku připravila návrhy zajištění na stáří.

Poradkyně připravila čtyři varianty. V první variantě navrhla investice do podílových fondů, tak aby bylo možno dosáhnout předpokládané renty 15 000 Kč měsíčně za domácnost (úložka 4806 Kč, reálné zhodnocení 4,1 %). Druhá varianta uvažovala s měsíčním vkladem 5000 Kč do podílových fondů, pak byla poradkyní vypočtena renta na 15 603 Kč. V třetí variantě demonstrovala nevýhodnost spoření v penzijním připojištění, kdy uvažovala půlprocentní reálné zhodnocení vložených prostředků (za předpokladu inflace 2 %). Čtvrtá varianta opět demonstrovala investování do podílových fondů za předpokladu, že bychom neuvažovali státní důchod a chtěli příjem v penzi ve výši 35 000 Kč měsíčně za domácnost. (Viz příloha G.)

Investice do podílových fondů byly navrženy v kombinaci – dluhopisové (50 %), akciové (30 %), peněžního trhu (20 %), případně smíšené.

U průměrné domácnosti by při možnostech spoření 3000 Kč za domácnost nedoporučovala méně konzervativní strategii i v dynamičtější variantě došla poradkyně k rentě pouze 8800 Kč měsíčně, což by nespĺnilo očekávání klientů.

Tabulka 14 penzijní řešení Raiffeisenbank

	Reálná domácnost	Průměrná domácnost
	Doporučená výše spoření celkem	4800
Navržené produkty		
Fondy v rámci domácnosti	4800	3000

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj Finanční nezávislost a penzijní plán Raiffeisenbank, 2011.

Celkový dojem z obsluhy

Osobní poradkyně působila příjemným dojmem s reprezentativním vystupováním. Návrh řešení spočívá v investicích do podílových fondů v navržené kombinaci. Přestože bylo doporučeno rozdělení investované částky mezi jednotlivé podílové fondy, chybí dle mého pohledu v portfoliu nějaký produkt se státní podporou, proto v tabulce není hodnocena diverzifikace bodem (penzijní připojištění nebylo doporučeno ani na dotaz, že by přispíval zaměstnavatel). Příjmy, výdaje či zajištění rizik nebylo v rámci zajištění na stáří hodnoceno ani navrhováno (pouze poradkyně informovala o možnosti zpracování osobního finančního plánu pro neklienta za poplatek 3000 Kč).

7.6 GE Money Bank

Řešení zajištění na stáří

Banka nabízí spořicí produkty a možnost investování do podílových fondů.

Aplikace na modelové domácnosti

Komplexní řešení na zajištění na stáří nebylo nabídnuto. Doporučeno bylo penzijní připojištění s obecnou informací, že nejvýhodnější je měsíčně ukládat 1500 Kč (nejvyšší státní podpora a odpočet daní). K prostudování byla pracovníci nabídnuta příručka Spoření a investování, kde byly popsány spořicí účty, termínované vklady, stavební spoření, pojištění a podílové fondy a přidána byla ještě aktuální informace ke stavebnímu spoření.

7.7 Partners

Protože v oblasti zajištění na důchod se významně angažují i tzv. brokerké firmy, byla provedena i doplňková návštěva poradenské společnosti Partners v pobočce v Berouně. Cílem návštěvy byl dotaz na návrh konkrétního zajištění na stáří.

Poradce postupoval strukturovaně zřejmě podle předepsaného interního dotazníku. Mimo hrubých příjmů a věku zjišťoval poradce i celkové měsíční výdaje domácnosti. V řešení počítající potřebnou výši prostředků při odchodu do důchodu, dle informace poradce, je uvažován i životní styl – kolik je domácnost schopna při daných příjmech ušetřit.

V nabídce navrhl řešení pomocí životního pojištění a podílových fondů. Penzijní připojištění nedoporučil ani v jednom z případů z důvodu relativně nízkého zhodnocení v dlouhodobém horizontu. Pro dlouhodobé řešení zdůrazňoval nutnost pokrytí rizika smrti či úrazu a trvalých následků jako základ a poté podílové fondy s vyšším potenciálem výnosu. Doporučil investiční životní pojištění a fond životního cyklu AXA generace X nebo Conseq Horizont Invest.

Tabulka 15 Penzijní řešení Partners

			
		Reálná domácnost	Průměrná domácnost
Doporučená výše spoření celkem			
	Muž	8000	2900
	Žena	4000	1400
Navržené produkty			
	Penzijní připojištění muž	0	0
	Penzijní připojištění žena	0	0
	Životní pojištění muž	1000	1000
	Životní pojištění žena	1000	500
	Fondy muž	7000	1900
	Fondy žena	3000	900

Zdroj: vlastní zpracování, zdroj poradenství Partners, 2011.

Poradce po naléhání navrhl konkrétní částky měsíčních vkladů do jednotlivých produktů. Nepovažoval ovšem řešení za konečné, důrazně doporučoval vypracování kompletního plánu v dalších návštěvách. O konkrétních produktech podrobněji nehovořil. Z těchto důvodů nebyla poradenská společnost zařazena do hodnocení k ostatním bankám.

8. Celkové vyhodnocení nabídek

Tabulka 16 Vyhodnocení nabídek na základě mystery shoppingu

	ČSOB	KB	ČS	RB	UCB	GE
1. Padla otázka na výši příjmů, výdajů a disponibilní částky?	1	1	1	1	1	0
2. Padla otázka na již vlastněné produkty?	1	1	1	0	1	1
3. Padla otázka na věk?	1	1	1	1	1	0
4. Padla otázka na finanční nároky v penzi?	0	1	1	1	0	0
5. Byla stanovena doporučená výše částky sloužící k zajištění na důchod?	1	1	1	1	1	0
6. Byla navržena kombinace produktů? (ne jen jeden)	1	0,25*	1	0,5**	1	1
7. Penzijní připojištění ve výši 500–1500 Kč	1	1	1	0	1	1
8. Pokud bylo nabídnuto životní pojištění pak jako nástroj k pokrytí rizik?	1	0,5***	1	0	0	0
9. Byl připraven modelový výpočet?	1	1	1	1	1	0
10. Byla ve výpočtu zohledněna nebo vysvětlena inflace?	0	0	0	1	0	0
11. Byla nabídnuta nějaká obchodní výhoda v případě kombinace více produktů?	0	0	0	0	0	0
12. Byl pracovník vstřícný a vřelý?	1	1	1	1	1	1
13. Byla nabídka (0,25) a produkty (0,25) vysvětleny srozumitelně a byly zmíněny výhody (0,25) i nevýhody (0,25)?	0,5	1	0,5	0,75	0,75	0,5
14. Padla nabídka pravidelné aktualizace a následné péče?	1	0	0	0	0	0
Celkem	10,5	9,75	10,5	8,25	8,75	4

Zdroj: Vlastní zpracování, 2011.

*pro některé členy domácnosti pouze penzijní připojištění

**nabídka se týkala pouze podílových fondů viz komentář u Raiffeisenbank

*** u produktu bylo pokrytí zmíněno jako podstatné, poradce se soustředil a kladl důraz na prezentaci spořicí části, u průměrné domácnosti bylo životní pojištění vyloučeno.

Celkový komentář k vyhodnocení nabídek

Kromě GE Money Bank byli pracovníci všech bank schopni zpracovat nabídku zajištění na stáří a vytvořit odůvodněný návrh pro klienta byť s různými nedostatky, které jsou zmíněny v komentáři u jednotlivých bank. Některé nabídky se ubíraly odlišnými směry a soustředily se zmíněny v komentáři u jednotlivých bank. Některé nabídky se ubíraly

odlišnými směry a soustředily se na jiné parametry. Dle zvolených kritérií nebyly rozdíly mezi těmito ostatními bankami nijak propastné, nejvyšší počet bodů získaly nabídky z berounské pobočky České spořitelny a ČSOB.

Nejvíce profesionálním a reprezentativním dojmem na mě působila bankéřka v Raiffeisenbank, prezentovaná nabídka ovšem nesplňovala kritéria pro diverzifikaci portfolia produktů. Naopak poradkyně v České spořitelně nepůsobila příliš sebejistě a zkušeně, nicméně předložená nabídka více splňovala daná očekávání.

Na pracovnících Komerční banky a UniCreditBank bylo poznat, že s nástrojem na výpočet doporučeného řešení na stáří nepracují poprvé, bohužel se jím nechali velmi vést a nepřizpůsobili výsledky více klientovým potřebám. Pracovník Komerční banky přehledně hovořil o produktech a alespoň částečně řešil životní pojištění, pracovnice UniCreditBank byla velmi ochotná a vstřícná, ovšem na některé konkrétní otázky k produktům odpovídala v obecné rovině.

Pracovnice v ČSOB působila velmi věcně, návštěva probíhala v poměrně rychlém tempu, zajímavá byla nabídka pravidelné aktualizace a následné péče. Překvapením bylo, že se pracovnice v GE Money bank nesnažila nabídnout žádné komplexní řešení.

9. Závěr

Oblast zajištění na důchod je aktuální a zároveň velmi kontroverzní téma. Zřejmě nelze říci, které řešení je nejlepší, ale lze stanovit zásady a principy, na nichž lze zajištění na stáří stavět.

Vzhledem k malému vzorku návštěv, které byly v rámci mystery shoppingu uskutečněny, mohou být hodnoceny pouze nabídky obdržené na pobočkách v Berouně, do všech hodnocení nabídek se vždy zároveň promítá konkrétní pracovník.

Celkově jsem nabyla dojmu, že zaměstnanci bank berounských poboček nejsou pro poradenství řešení zajištění na penzi speciálně připraveni. Důvodem může být i fakt, že klientů, kteří by kladli otázku, kolik si spořit na penzi a prostřednictvím jakých produktů, není ještě mnoho. Dá se předpokládat, že s rostoucí medializací důchodové reformy bude jejich počet výrazně růst. Celkově nebylo zřejmé, že by zatím byli pracovníci proškoleni zvláště na tuto problematiku.

Ve většině případů existují pomocné nástroje a dojde i k modelovému výpočtu, ale metodika poradenství v této oblasti není příliš sjednocena. Zdá se, že každý pracovník v určité části začíná improvizovat. Používání kalkulaček může někdy nutit k mechanickým řešením a upozadit zdravý selský rozum.

Z mého pohledu bylo v některých případech podceňováno zajištění rizik (nebylo řešeno) nebo se riziková složka investičního životního pojištění považovala za vedlejší a bylo k němu přistupováno více jako ke spořicímu produktu s daňovou výhodou. Pokud není jeho zahrnutí do řešení na stáří opodstatněno zajištěním rizika, je jeho samotné využití pro zhodnocení peněz sporné.

Pouze v jedné z bank byla zmíněna nabídka pravidelných revizí, kontroly a úpravy odchylek, které jsou podle mého názoru vzhledem k měnícím se podmínkám pro tuto oblast nutné.

Stále také platí, že bankovní jazyk může být pro klienty méně srozumitelný a nabídka vysvětlena nepřehledně. Přestože pracovníci bank představují produkty zejména z pohledu jejich výhod pro klienty, neměly by opomenout zmínit i případná rizika, aby později nedošlo k nepříjemným situacím.

Mezi nejzávažnější nedostatky a z nich plynoucí doporučení bych tedy zmínila následující:

- Vyškolit pracovníky speciálně pro tuto problematiku tak, aby byli schopni strukturovaně získat informace a předložit nabídku.
- Používat modelové výpočty, ale jen v případě že jsou pochopitelné a pracovníci vědí, na jakém základě bylo k řešení dospěno.
- V případě doporučení výše spoření bych navrhovala jednoduché pravidlo pro doporučení ve formě 10 % příjmů.
- Vzhledem k dlouhodobosti cíle zajištění na stáří a proměnlivých podmínek je nutná pravidelná péče. Každá z finančních institucí by tedy měla automaticky při nabídce zmínit nutnost pravidelné kontroly, zda se finanční situace vyvíjí podle plánu. Zda není nutno upravit částku a jak se vyvíjí investice. Zejména v době, kdy od roku 2013 mají vstoupit v platnost zákony, které mění výši státních příspěvků u penzijního připojištění a budou následovat další úpravy penzijního systému, jako je zavedení tzv. druhého pilíře.
- V nabídkách uvažovat inflaci, upravovat měsíční úložku pravidelným navyšováním částek.
- Pokud je do řešení zahrnuto životní pojištění, tak zejména jako nástroj pro zajištění rizik.
- Snažit se o co nejpřehlednější a nejjednodušší podání nabídky, ať už ústně, či pomocí písemných materiálů.

Celkově se dá říci, že zajištění na stáří je vhodné řešit v kontextu celkové finanční situace domácnosti a komplexní finanční plán může být jistě vhodným nástrojem. Při definování průměrné domácnosti ze statistik rodinných účtů Českého statistického úřadu, bylo zjištěno, že průměrná kapacita domácností spořit je daleko nižší, než by bylo potřeba na udržení životní úrovně v důchodovém věku. Přesto by i tyto rodiny měly počítat ve svém rozpočtu s produkty zajištění na stáří.

Při širším pohledu na tuto oblast by bylo vhodné zohlednit například to, zda má rodina vyřešeno vlastní bydlení, zda může počítat s nějakou formou dědictví, zda je možno počítat s pomocí dětí a dalšími faktory, které činí tuto oblast ještě komplexnější a zajímavější.

10. Seznam tabulek a obrázků

Tabulky

Tabulka 1 Zhodnocení prostředků účastníků penzijního připojištění v jednotlivých penzijních fondech v %	13
Tabulka 2 Přehled poplatků penzijních fondů	14
Tabulka 3 Poplatek za přestup klienta z PF KB	15
Tabulka 4 Státní příspěvek	15
Tabulka 5 Srovnání výše státních příspěvků do roku 2013 a po roce 2013	17
Tabulka 6 Výkonnost podílových fondů Investiční společnosti České spořitelny	23
Tabulka 7 Hodnotící kritéria - otázky	36
Tabulka 8 Výše důchodu dle kalkulačky MPSV k důchodové reformě	39
Tabulka 9 Návrh řešení pro modelové domácnosti	41
Tabulka 10 Penzijní řešení ČSOB	42
Tabulka 11 Penzijní řešení Komerční banka	44
Tabulka 12 Penzijní řešení České spořitelny	47
Tabulka 13 Penzijní řešení UniCredit Bank	49
Tabulka 14 penzijní řešení Raiffeisenbank	50
Tabulka 15 Penzijní řešení Partners	52
Tabulka 16 Vyhodnocení nabídek na základě mystery shoppingu	53

Obrázky

Obrázek 1 Úhrnné indexy cen nemovitostí a bytů (po čtvrtletích, průměr 2005 = 100)	26
Obrázek 2 Cena zlata USD/unce	27
Obrázek 3 Odpověď na otázku „Kolik finančních prostředků měsíčně vám bude stačit na spokojený život ve stáří?“	28
Obrázek 4 Odpověď na otázku „Kolik si měsíčně spoříte na stáří?“	29
Obrázek 6 Odpověď na otázku: „Jak se zajišťujete na stáří?“	30
Obrázek 5 Odpověď na otázku „Která z následujících finančních zajištění na stáří již v současnosti máte a která z nich si plánujete pořídit?“	30

11. Seznam zkratek

ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČS	Česká spořitelna
ČSOB	Československá obchodní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
GE	GE Money Bank
KB	Komerční banka
MF	Ministerstvo financí České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OPF	Otevřený podílový fond
PF	Penzijní fond
RF	Raiffeisenbank
SSČS	Stavební spoření České spořitelny
UCB	UniCreditBank

12. Seznam použité literatury

- Asociace penzijních fondů ČR, Zhodnocení prostředků účastníků. [online] Praha: Asociace penzijních fondů ČR, 2011 [cit. 2010-11-02] Dostupné na www: <
<http://www.apfcr.cz/cs/vybrane-ekonomicke-ukazatele/zhodnoceni-prostredku-ucastniku.html>.
- BISKUP, J.; VOŘÍŠEK, V. Důchodové pojištění. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 80-86861-38-4.
- Česká spořitelna, Výpočet výše uspořené částky.[online]. Praha: Česká spořitelna, 2011 [cit. 2011-11-20], Dostupné na www:
https://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?nfpb=true&windowLabel=T18407858901274347875011&T18407858901274347875011_actionOverride=%2Fportlet%2FKalkUC%2Fkalk&_pageLabel=KalkUC_product.
- Český statistický úřad, Ceny sledovaných druhů nemovitostí v letech 2007–2009, tab. 2–6, 6–7a. ČNB. [online]. Praha: Český statistický úřad, 2010 [cit. 2011-10-27], Dostupné na www: <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/7009-10>.
- Český statistický úřad, Vydání a spotřeba domácností, statistiky rodinných účtů – doplňující třídění za rok 2010 – Tab. 3a Domácnosti s pracujícími členy a nezaopatřenými dětmi podle typu rodiny, počtu dětí a pracujících členů, Složení domácností, přehled příjmů a vydání – průměry na osobu v Kč za rok. [online], Praha: Český statistický úřad, 2011, [cit. 2011-10-29], Dostupné na www:
[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/CA0026945A/\\$File/300211031.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/CA0026945A/$File/300211031.pdf).
- ČSOB, Pravidelný investiční plán. [online]. Praha: ČSOB, 2011 [cit. 2011-11-20], Dostupné na www: <http://www.csob.cz/cz/csob/formulare-a-kalkulacky/stranky/spocitejte-si-investicni-plan.aspx>.
- Factum/Invenio, Kvantitativní výzkum 16. – 21.7. 2010. Postoj Čechů k důchodové reformě Factum/Invenio. Interní materiál ČSOB, 2010.
- Goldinfo, London Gold Bullion Market Historical PM Gold Fix Monthly Average Gold Prices (1968–2010). [online], London [cit. 2011-11-10], Dostupné na www:
<http://www.goldinfo.net/HISTORICAL-GOLD-PRICES.aspx>.
- Investiční společnost České spořitelny, Otevřené podílové fondy. [online], Praha: Investiční společnost České spořitelny. [cit. 2011-11-15] Dostupné na www:
<http://www.iscs.cz/web/fondy/>.
- KOHOUT, P.; Investiční strategie pro třetí tisíciletí, 6. přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN: 978-80- 247-3315-9.
- Ministerstvo financí ČR, Základní ukazatele vývoje penzijního připojištění v České republice – k 30. 06. 2011 [online], Praha, Ministerstvo financí ČR, [cit. 2011-08-11], Dostupné na www:
<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_ukazatele_penzijniho_pripojisti_63749.html
- MPSV, Kalkulačka k důchodové reformě. [online], Praha: MPSV, 2011a [cit. 2011-11-02], Dostupné na www:
http://duchodovakalkulacka.mpsv.cz/www/?rok_narozeni=1975&pohlavi=4&mzda=29500&vynos=1&save=Vypo%C4%8D%C3%ADtat&_form_=calc.

SMRČKA, L.; Osobní a rodinné finance. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN: 978-80-86946-41-2

SYROVÝ, P. a NOVOTNÝ, M.; Osobní a rodinné finance. Praha: 2. aktualit. vyd., GRADA Publishing, a.s, 2005. ISBN 80-247-1098-6

ŠPAČKOVÁ, I. Polovina Čechů si spoří na stáří, na spokojený důchod jim to však nestačí [online], [cit. 2011-09-02], Dostupné na [www: < http://ekonomika.idnes.cz/polovina-cechu-si-spori-na-stari-na-spokojeny-duchod-jim-to-vsak-nestaci-1ae-/ekonomika.aspx?c=A100902_124040_ekonomika_spi](http://ekonomika.idnes.cz/polovina-cechu-si-spori-na-stari-na-spokojeny-duchod-jim-to-vsak-nestaci-1ae-/ekonomika.aspx?c=A100902_124040_ekonomika_spi).

ŠULC, J. ;Penzijní připojištění, 2.aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0772-1.

STEM/MARK, Kvantitativní výzkum – důchodová reforma říjen 2011 – Závěrečná zpráva, STEM/MARK. Interní materiál ČSOB, 2011.

STEM/MARK, Kvantitativní výzkum – Finanční gramotnost obyvatel ČR květen – říjen 2010 – Závěrečná zpráva z exkluzivního průzkumu pro Ministerstvo financí ČR a ČNB. [online], STEM/MARK, a. s., 2010, Dostupné na [www http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/fintrh_fin_vzdelavani_59014.html](http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/fintrh_fin_vzdelavani_59014.html).

Vládní návrh na vydání zákona o doplňkovém penzijním spoření ze dne 29. června 2011, Sněmovní tisk 413/0, [cit. 2011-11-11], Dostupné na [www: http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=413&CT1=0](http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=413&CT1=0).

ZÁMEČNÍK, P. Poplatky penzijních fondů: Nejčastěji 800 Kč [online], poslední aktualizace 13. 10. 2009, Dostupné na [www: http://www.investujeme.cz/clanky/poplatky-penzijnich-fondu-nejcasteji-800-kc/](http://www.investujeme.cz/clanky/poplatky-penzijnich-fondu-nejcasteji-800-kc/)

ZÁMEČNÍK, P. Stavební spořitelny mění po letech poplatky: Kolik zaplatíte? [online], [cit. 2011-06-28], Dostupné na [www: http://www.nasepenize.cz/stavebni-sporitelny-meni-poplatky-kolik-zaplatite-9287](http://www.nasepenize.cz/stavebni-sporitelny-meni-poplatky-kolik-zaplatite-9287).

Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, v platném znění.

Zákon č. 42/1994Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, v platném znění.

Zákon č. 96/1993Sb., o stavebním spoření, v platném znění.

Zákon č. 189/2004 Sb., o kolektivním investování, v platném znění

Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, v platném znění.

Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, v platném znění.

Zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, v platném znění.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiky zaměstnanosti a dalšími souvisejícími zákony, v platném znění.

Internetové zdroje

www.apfcr.cz –stránky Asociace penzijních fondů ČR
www.cnb.cz –stránky České národní banky
www.csas.cz – stránky České spořitelny
www.csob.cz – stránky Československé obchodní banky
www.czso.cz –stránky Českého statistického úřadu
www.finance.cz –stránky s finančním poradenstvím
www.gemoney.cz – stránky GE Money Bank
www.investujeme.cz stránky s investičním poradenstvím
www.iscs.cz –stránky Investiční společnosti České spořitelny
www.kb.cz –stránky Komerční banky
www.mesec.cz –stránky zaměřující se na finanční poradenství
www.rb.cz – stránky Raiffeisenbank
www.sfinance.cz –stránky zaměřující s finančním poradenstvím
www.unicreditbank.cz – stránky UniCredit Bank

13. Seznam příloh

- Příloha A: Statistika rodinných účtů ČSÚ
- Příloha B Porovnání výše uspořené částky v penzijním připojištění a investice do podílového fondu při měsíčním vkladu 500 Kč po dobu 30 let
- Příloha C Ukázka penzijního řešení ČSOB – Pravidelný plán
- Příloha D Ukázka penzijního řešení KB – Moje plány
- Příloha E Ukázka penzijního řešení ČS – Penze plus
- Příloha F Ukázka penzijního řešení UCB – Program důstojné penze – ilustrativní příklad
Investiční návrh s programem Rentier Invest
- Příloha G Ukázka penzijního řešení RB – Finanční nezávislost a penzijní plán

14. Přílohy

Příloha A

STATISTIKA RODINNÝCH ÚČTŮ - Domácnosti s nezaopatřenými dětmi podle typu rodiny, počtu dětí a pracujících členů, Složení domácností, přehled příjmů a vydání

	Úplné rodiny se dvěma dětmi	
	Celkem	2 pracující členové
Průměrné hrubé peněžní příjmy celkem na osobu za rok	134 103 Kč	143 940 Kč
Průměrné čisté peněžní příjmy celkem na osobu za rok	118 090 Kč	125 364 Kč
Průměrné čisté peněžní příjmy celkem na osobu za měsíc	6.840 8 Kč	10 447 Kč
Průměrné čisté peněžní příjmy celkem na domácnost za měsíc	-	41 788 Kč
Průměrná hrubá peněžní vydání celkem na osobu za rok	126 763 Kč	134 906 Kč
Průměrná čistá peněžní vydání celkem na osobu za rok	110 750 Kč	116 330 Kč
Průměrná čistá peněžní vydání celkem na osobu za měsíc	9.229 2 Kč	9 694,2 Kč
Průměrná čistá peněžní vydání celkem na domácnost za měsíc	-	38 776,8 Kč

Zdroj: Český statistický úřad, 2011.

STATISTIKA RODINNÝCH ÚČTŮ - Domácnosti s nezaopatřenými dětmi podle typu rodiny, počtu dětí a pracujících členů, Skupiny peněžních vydání - průměry na osobu v Kč za rok, struktura v %

Struktura vydání v %		Úplné rodiny se dvěma dětmi	
Spotřební vydání (CZ – COICOP)		Celkem	2 pracující členové
Celkem		100	100
01	Potraviny a nealkoholické nápoje	18,5	18,1
02	Alkoholické nápoje, tabák	2,1	2,1
03	Odívání a obuv	6,2	6,5
04	Bydlení, voda, energie, paliva	16,8	16,2
05	Byt. vybavení, zařízení domácnosti, opravy	6,2	6,0
06	Zdraví	1,9	1,8
07	Doprava	13,4	13,5
08	Pošty a telekomunikace	4,5	4,3
09	Rekreace a kultura	11,1	11,6
10	Vzdělávání	1,3	1,3
11	Stravování a ubytování	6,6	7,4
12	Ostatní zboží a služby	11,5	11,3

Zdroj: Český statistický úřad, 2011.

Příloha B

Porovnání výše uspořené částky v penzijním připojištění a investice do podílového fondu při měsíčním vkladu 500 Kč po dobu 30 let

Spoření v penzijním připojištění

Příspěvek účastníka:	500 Kč
Předpokládané zhodnocení:	2,5 %
Doba placení příspěvků:	30 let
Výše měsíčního státního příspěvku:	150 Kč
Prostředky pro penzi nebo jednorázové vyrovnání před zdaněním:	346 722 Kč
Daň 15 % z výnosů 16908 Kč	16 908 Kč
Prostředky pro penzi nebo jednorázové vyrovnání po zdanění	329 814 Kč
Struktura naspořených prostředků	
Celkově naspořené prostředky:	346 722 Kč
Příspěvky účastníka:	180 000 Kč
Výnosy:	112 722 Kč
Státní příspěvky:	54 000 Kč
Celková výnosovost (zhodnocení vč. státních příspěvků):	166 722 Kč

Investice do konzervativního fondu

Příspěvek účastníka:	500 Kč
Předpokládané zhodnocení konzervativního fondu	3 %
Doba placení příspěvků:	30 let
Hodnota investice po 30 letech	289 357 Kč
Struktura naspořených prostředků	
Celkově naspořené prostředky:	289 357 Kč
Příspěvky účastníka:	180 000 Kč
Výnosy:	109 357 Kč

Investice do vyváženého fondu

Příspěvek účastníka:	500 Kč
Předpokládané zhodnocení vyváženého fondu	4 %
Doba placení příspěvků:	30 let
Hodnota investice po 30 letech	342 635 Kč
Struktura naspořených prostředků	
Celkově naspořené prostředky:	289 357 Kč
Příspěvky účastníka:	180 000 Kč
Výnosy:	109 357 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, zdroj dat ČS, ČSOB, 2011.

Příloha C

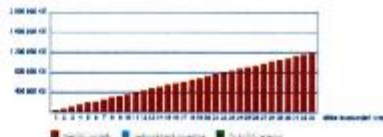
Ukázka penzijního řešení ČSOB – Pravidelný plán

ČSOB PRAVIDELNÝ PLÁN

Základní informace

měsíční částka	3 000 Kč
délka investování	33 let
jednorázová částka	0 Kč
finanční rezerva	0 Kč

Vlastní vložené prostředky po 33 letech 1 188 000 Kč

Vybrané produkty pro pravidelně investovanou částku 3 000 Kč měsíčně

Produkt	Měsíční částka	Odhad hrubého výnosu*
Stavební spoření	0 Kč	2 %
Životní pojištění	900 Kč	2,4 %
Penzijní připojištění	900 Kč	1 %
Podílové fondy	1 200 Kč	5 %
Spořicí účet	0 Kč	1,8 %

Vybrané produkty pro jednorázovou investici 0 Kč

Produkt	Jednorázová částka	Odhad hrubého výnosu*
Podílové fondy	0 Kč	3 %
Spořicí účet (finanční rezerva)	0 Kč	1,8 %

Celkové očekávané zhodnocení investic po 33 letech

Produkt	Vlastní prostředky	Státní příspěvky	Hrubý výnos	Zhodnocení
Stavební spoření	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 %
Životní pojištění	356 400 Kč	53 460 Kč	183 715 Kč	66,55 %
Penzijní připojištění	356 400 Kč	83 160 Kč	86 306 Kč	41,66 %
Podílové fondy pravidelně	475 200 Kč	--- Kč	703 907 Kč	148,13 %
Podílové fondy jednorázově	0 Kč	--- Kč	0 Kč	0 %
Spořicí účet (včetně rezervy)	0 Kč	--- Kč	0 Kč	0 %
Celkem	1 188 000 Kč	136 620 Kč	952 928 Kč	91,72 %

Vše investice 1 188 000 Kč bude po 33 letech zhodnocena o 1 089 548 Kč na celkem 2 277 548 Kč.

Důvody pro ČSOB Pravidelný plán

Pravidelné investování měsíčních částek přispívá ke zhodnocení vašich úspor a pomáhá zajistit do budoucna dostatek prostředků pro vaše další potřeby. Investici do státem podporovaných produktů zhodnocujete své peníze pravidelným výnosem i státní podporou či daňově odpočítatelnými položkami. Při investici do podílových fondů vám naši poradci pomohou rozhodnout, který fond nejvíce odpovídá vašemu investičnímu profilu a požadovanému časovému horizontu. Výnos z pravidelných investic do fondů je navíc podle platných právních předpisů po 6 měsících osvobozen od daně. Sjednejte si schůzku s našimi poradci, kteří vás budou informovat o aktuálních možnostech zhodnocení vašich finančních prostředků.

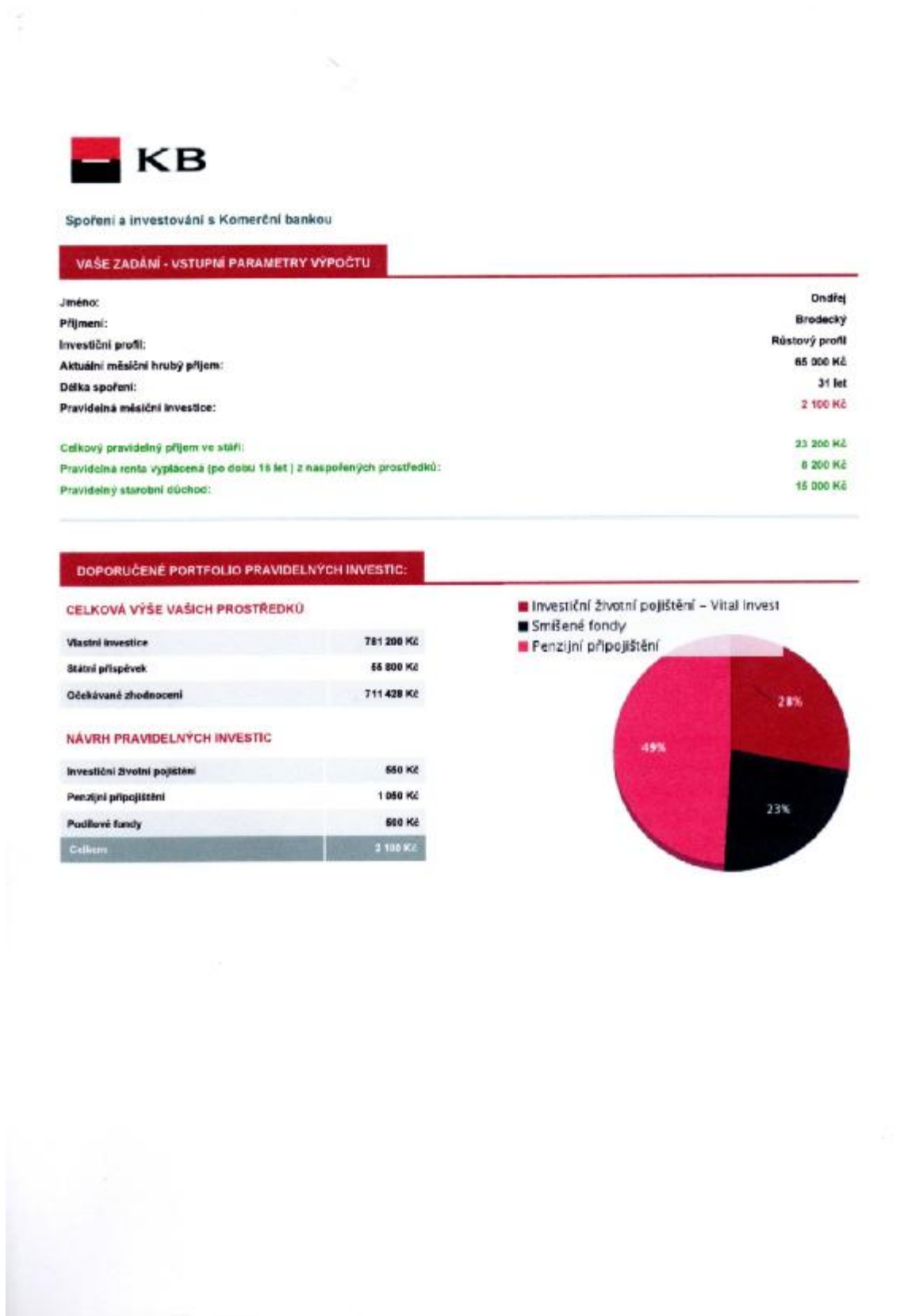
Infolinka 800 300 300

* ČSOB pravidelný plán je zpracován na základě v současnosti známých údajů a obsahuje rozložení produktů v obecnější podobě. Hodnota investice a příjem z ní mohou v průběhu investičního období kolísat. Očekávaný hrubý výnos je tedy pouze indikativní. Není zárukou skutečných výnosů v budoucnu. Podmínky návratnosti investice se odvíjejí od charakteru konkrétního fondu. Za jakoukoliv ztrátu, která by investorovi mohla vzniknout použitím informací uvedených v tomto materiálu, nelze uplatňovat nároky na náhradu případné ztráty nebo škody. Podrobné informace o produktech, jejich výhodách a rizicích naleznete na stránkách www.csob.cz.

strana 1/1

Příloha D

Ukázka penzijního řešení KB – Moje plány (výňatek)

Příloha D

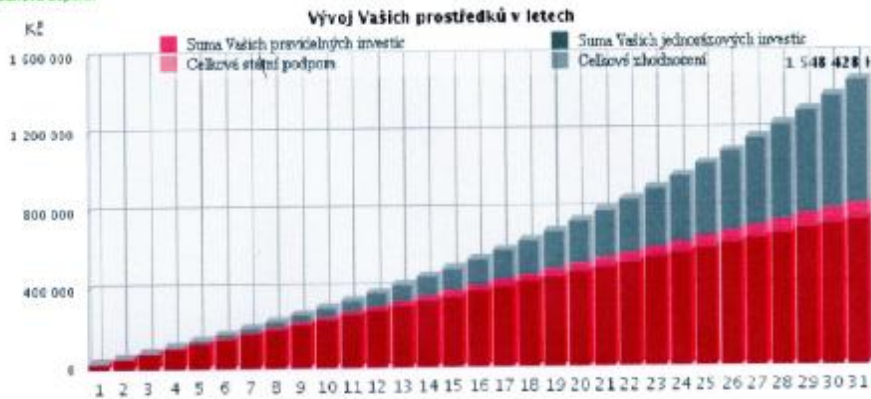
Ukázka penzijního řešení KB – Moje plány (výňatek)

CELKOVÝ PŘEHLED Doporučených investic:

Hodnota vašich současných investic:	22 396 Kč
Vaše pravidelné investice celkem:	1 548 428 Kč
Vaše jednorázová investice celkem:	0 Kč
Celková státní podpora:	55 600 Kč
Celkové očekávané zhodnocení:	711 428 Kč
Vaše celkové naspořené prostředky:	1 570 824 Kč

Při navržení portfoliu produktů a vlní vybrané době můžete navíc dosáhnout daňovou úsporu

Daňová úspora: 58 590 Kč

Zhodnocení pro bankovní produkty (KB Společná karta, Garantovaný vklad, Perfektní spoření, TV 5 let) vychází z aktuálních sazeb v Ceníku KB a je průběžně aktualizováno v souladu s Ceníkem KB. Dosažené zhodnocení bankovních produktů je uváděno před zdaněním.

Zhodnocení pro produkty dceřiných společností (Stavební spoření, Penzijní připojištění a Živnostní pojištění) je založeno na očekávaném budoucím zhodnocení, které však není spolehlivým ukazatelem skutečné budoucí výkonnosti.

Výpočet prostředků Stavebního spoření nezahrnuje úhradu za uzavření smlouvy o stavebním spoření, kterou nakoupíte v sebestřítu. Možné pyramidy stavební spořitelny. Očekávané zhodnocení u Penzijního připojištění a Živnostního pojištění Vital Invest je uvedeno přeci zdaněním.

Výkonnost podílových fondů kolektivního investování je určena hypotetickými výkonnostmi, které vychází z průměrných ročních výkonností sledovaných indexů (Brent/mauku) jednotlivých kategorií fondů, upravených o odhadované náklady na obhospodařování. Výkonnosti použité pro výpočet jsou odvozené od "dílensdých" výkonností pedlužných objektivních údajů avšak nelze z nich činit závěry o skutečném budoucím zhodnocení fondů.

Očekávaná výkonnost fondů kolektivního investování není spolehlivým ukazatelem výkonnosti v budoucím období. Hodnota investice a příjem z ní mohou stoupat i klesat, přičemž není zaručena plná návratnost původně investované částky. Údaje o simulaci výkonnosti jsou založeny na hrubé výkonnosti a nezahrnují výv dalších poplatků, provází či daní. Další informace o fondech včetně poučení a riziků naleznete ve stattech jednotlivých fondů, které jsou k dispozici v obchodních místech Komerční banky, na internetových stránkách www.kb.cz nebo v a die společnosti.

Všechny údaje a výpočty jsou pouze informační a není možné poskytnout žádnou záruku toho, že skutečný vývoj trhu a skutečné budoucí zhodnocení produktů dosáhne očekávaných hodnot. Simulace prezentované v tomto dokumentu vycházejí z odhadů a očekávání v daném čase, na základě parametrů vybraných Komerční bankou v tzních podnikáních v daném čase a z historických dat, které v žádném případě nemohou být považovány za garanci budoucí výkonnosti.

Copyright © 2011 | Komerční banka

Příloha E

Ukázka penzijního řešení ČS – Penze plus

PSR - Pokladni a likvidační činnost - Dialog webových stránek

ČESKÁ SPORITELNA

Uživatel: Křiváková Martina Lokaliza: 95000000 Obch. datum: 1.11.2011 Stav účtu: Průběžná
 PŘEPRAŽKA L6 | ALTO | 010
 OZ: 31 051,98 Založený Osobní účet ČS
 8102 803 1186905063 50 NS

PRŮJ Vyhodnocení a návrh Penzijního řešení

Čistý příjem: 31204 Důchod v budoucnu: 7573
 Pokles příjmu: -2200 Doporučení důchod: 22402

Návrh penzijního řešení ČS
 Požadovaná Představa důchodu: 20000
 Celková měsíční úložka: 3040
 Úložky do fondů

Penzijní příspěvek
 Současnost: 1500
 Návrh ČS: 500 Přání klienta
 Návrh: 3000 1000

Fond Plus
 Současnost:
 Návrh ČS: 2700 Přání klienta
 Návrh: 2040

Fond životního cyklu 2020
 Současnost:
 Návrh ČS:
 Návrh:

Přepočítat

30000
25000
20000
15000
10000
5000
0

Čistý příjem 31 204 Kč
Důchod celkem 7 573 Kč

Čistý příjem Důchod celkem

Start Adresa Modulo výpoč. Doručení pošta. Adresa Q-WMS (Ter... @ Internet E... Dokumenty W...

PSR - Pokladni a likvidační činnost - Dialog webových stránek

ČESKÁ SPORITELNA

Uživatel: Křiváková Martina Lokaliza: 95000000 Obch. datum: 1.11.2011 Stav účtu: Průběžná
 PŘEPRAŽKA L6 | ALTO | 019
 OZ: 31 051,98 Založený Osobní účet ČS
 40 NS

PRŮJ Vyhodnocení a návrh Penzijního řešení

Čistý příjem: 23128 Důchod v budoucnu: 6644
 Pokles příjmu: -1445 Doporučení důchod: 15712

Návrh penzijního řešení ČS
 Požadovaná Představa důchodu: 13800
 Celková měsíční úložka: 1800
 Úložky do fondů

Penzijní příspěvek
 Současnost: 500
 Návrh ČS: 300 Přání klienta
 Návrh: 3000 1000

Fond Plus
 Současnost:
 Návrh ČS: 1400 Přání klienta
 Návrh: 800 800

Fond životního cyklu 2020
 Současnost:
 Návrh ČS:
 Návrh:

Přepočítat

30000
25000
20000
15000
10000
5000
0

Čistý příjem 23 128 Kč
Důchod celkem 6 644 Kč

Čistý příjem Důchod celkem

Start Adresa Doručení pošta - Hoo... Adresa Q-WMS (Terminál ČS... @ Internet Explorer

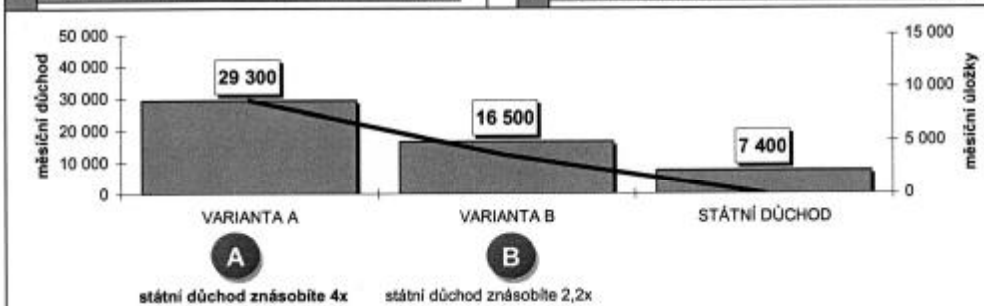
Příloha F

Ukázka penzijního řešení UCB – Program důstojné penze – ilustrativní příklad

PROGRAM DŮSTOJNÉ PENZE - ILUSTRATIVNÍ PŘÍKLAD

A VARIANTA A:		B VARIANTA B:	
KLIENT	Věk klienta	35 let	
	Hrubý měsíční příjem	65 000	
	Již naspořeno na důchod	0	
DŮCHOD	Orientační výpočet státního důchodu	7 400	
	Doporučená soukromá renta	21 900	
	CELKOVÁ RENTA	29 300	
MĚSÍČNÍ ÚLOŽKY	Pravidelné investice	8 150	
	Penzijní fond	500	
	Státní příspěvek	150	
	Příspěvek zaměstnavatele na PF	0	
	CELKOVÉ ÚLOŽKY KLIANTA	8 650	
	CELKOVÉ ÚLOŽKY	8 800	
KLIENT	KLIENT JE OCHOTEN UKLÁDAT	3 500	
	Orientační výpočet státního důchodu	7 400	
	Soukromá renta	9 100	
DŮCHOD	CELKOVÁ RENTA	16 500	
	Pravidelné investice	3 000	
	Penzijní fond	500	
MĚSÍČNÍ ÚLOŽKY	Státní příspěvek	150	
	Příspěvek zaměstnavatele na PF	0	
	CELKOVÉ ÚLOŽKY KLIANTA	3 500	
	CELKOVÉ ÚLOŽKY	3 650	

Program důstojné penze nabízí:

- **Zabezpečení** - pravidelným odkládáním menších částek si vytváříte rezervu pro důstojný důchod
- **Možnost doživotní renty** - s penzijním fondem získáte možnost čerpat doživotní rentu
- **Bezpečí** - rozložením pravidelné měsíční úložky do více produktů snižujete případné riziko
- **Státní podporu** - optimálním využitím penzijních fondů můžete získat státní podporu
- **Vyšší potenciální výnos** - vhodnou kombinací konzervativního spoření v penzijních fondech s dynamičtější pravidelnou investicí lze dosáhnout zajímavého potenciálního výnosu než při využití pouze jednoho produktu s omezeným rizikem
- **Variabilitu** - pravidelnou měsíční částku můžete kdykoliv upravit, část prostředků lze kdykoliv vybrat

Důležité upozornění:

Tento dokument není investiční analýzou ani investičním doporučením. Při jeho vytváření UniCredit Bank neuplatňovala postup podle zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu v platném znění a při jeho prezentaci nevystupuje jako investiční poradce. Obsah dokumentu nelze rovněž pokládat za návrh či doporučení na uzavření jakékoli smlouvy či dohody.

Výše uvedené výpočty jsou pouze ilustrativní a byly provedeny na základě odhadu budoucího zhodnocení v průměrné výši 2% p. a. se současným využitím státního příspěvku, případně příspěvku zaměstnavatele. Navržená výše spoření a investic vychází z předpokladu spoření do 65 let věku a čerpání renty po dobu 20 let. Klient má možnost čerpat prostředky z penzijního fondu formou doživotní renty nebo jednorázovým vyrovnáním. Prostředky z pravidelných investic jsou v tomto ilustrativním příkladu čerpány formou postupných zpětných odkupů po dobu 20 let.

Pokud není uvedeno jinak, veškeré údaje, které jsou obsaženy v tomto dokumentu, jsou údaje uvedené UniCredit Bank s náležitou odbornou péčí, a to ke dni provedení výpočtu; jejich platnost, přesnost a úplnost do budoucna však UniCredit Bank nezaručuje vzhledem k jejich možným příštím změnám v závislosti na změnách tržních, obchodních, právních či politických podmínek resp. působením tržních rizik, kdy nelze zaručit, že určité státy, trhy či odvětví vykážou takový výkon, jaký je predikován v tomto dokumentu. Klient by měl sledovat vývoj příslušné legislativy v oblasti penzí a případné změny v budoucnu zohlednit a provést úpravy v programu.

Výkonnost pravidelných investic může stoupat a právě tak klesat do té míry, že může mít za následek ztrátu celkového investovaného kapitálu, návratnost investice tak není zaručena. Očekávaná výkonnost není spolehlivým ukazatelem budoucí výkonnosti.

4.11.2011 10:50

Příloha F

Investiční návrh s programem Rentier Invest

INVESTIČNÍ NÁVRH S PROGRAMEM RENTIER INVEST

Jméno klienta: Brodecká Adéla

Návrh vypracoval: Páňková Zdenka

Datum zpracování: 04.11.2011

Verze návrhu: Budoucnost

CHCI INVESTOVAT

měsíčně 3 000 Kč Kč Kč Kč

na dobu 30 let

max. líně L1 - RS 94%, 25-40 let

líne START L2 - RS 64%, 15-25 let

ZAKLADNÍ PŘEHLED

Klad jedn.	Kč
Vklad práv.	1 000 000 Kč
Vklad CELKEM	1 000 000 Kč
na konci	2 668 805 Kč

CO MI UDELA INFLACE

reálný vklad	822 397 Kč
na konci	1 866 169 Kč
př. inflace	2,007%

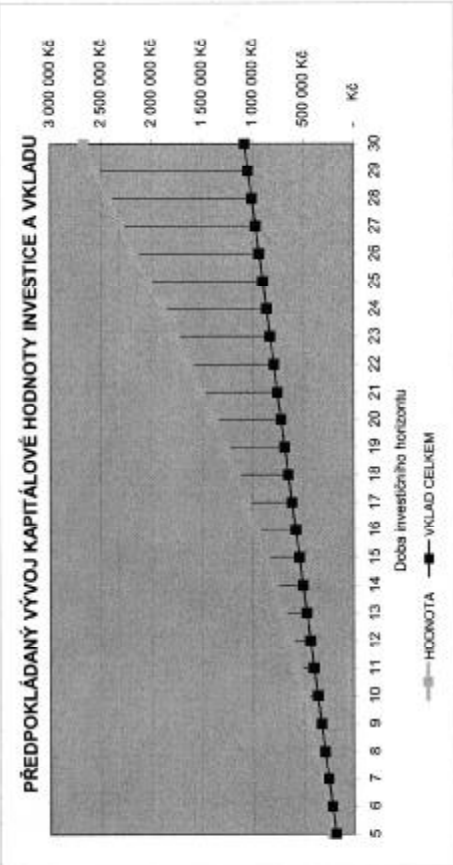
VSTUPNÍ POPLATKY U PRAVIDELNE INVESTICE

postupně	4 185 Kč
počet měsíci na platbu poplatku	0 měsíců

VSTUPNÍ POPLATEK U JEDNORAZOVÉ INVESTICE

Celkem	8 250 Kč
--------	----------

PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ KAPITÁLOVÉ HODNOTY INVESTICE A VKLADU

VÁS ŽIVOT A ŽIVOT VAŠICH BLÍZKÝCH JE PŘÍLIŠ DŮLEŽITÝ NA TO NEZABYSTE VŠE PONECHALI NÁHODĚ. VEZMĚTE TO DO VLASTNÍCH RUKOU.

Vývěrnými: RS - riziková složka jednotlivých línů je tvořena akciovými fondy a akciovou částí balancovaných fondů. Předpokládaný vývoj investice je vypočten na základě experimentních odhadů vývoje kapitálových trhů. Experimenti odhady zpracovávají investičním oddělením skupiny Pioneer Investments v ČR a mohou být v čase kongovány vzhledem k vývoji na trzích. Studiečný vývoj zhotovnocení se může od očekávaného lišit vzhledem k tomu, že investice do podílových fondů v sobě obsahuje riziko kolísání aktuální hodnoty investované částky a výnosu z ní. Mení zaručena návratnost původně investované částky. Mírně výnosy nejsou výnosů budoucích. Avšak investiční návrh v programu Rentier Invest tato rizika omazuje dělením celkové investice na konzervativní a riskovou a dlouhými investičními horizonty.

Příloha G

Ukázka penzijního řešení RB – Finanční nezávislost a penzijní plán

Premium Banking

X Raiffeisen

P. Adéla Brodecká, te

Finanční nezávislost a penzijní plán

± 10%

Přavidelné spoření pro finanční nezávislost (penzi)

jednorázový vklad: 0
 pravidelné spoření: 5000,- Kč/měs.

Požadovaná výše renty

požadovaný budoucí příjem: 55 000,-
 - očekávaná penze od státu: 30 000,-
 - ostatní zdroje příjmů: 0
 = potřebná budoucí renta: 15 000,-
 požadovaná rezerva na konci: 0

dnešní věk věk pro FN/penzi
 věk ukončení čerpání renty

Příloha G

Ukázka penzijního řešení RB – Finanční nezávislost a penzijní plán

ROZLOŽENÍ MAJETKU

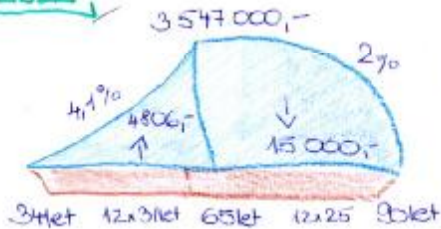
± 10%

MM	0,20	0	0	3 0,60
D	0,50	5	2,5	5 2,5
R	0,30	25	7,5	10 3
Σ	100%	10%	6,1	- 2 inflace

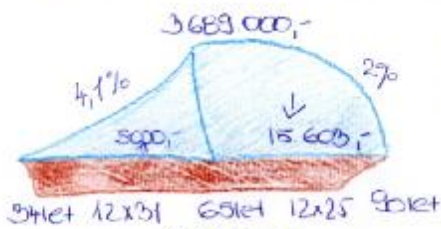
4,1%

Penzijní příspěvek
3% → daň 2,55% → inflace 0,55%

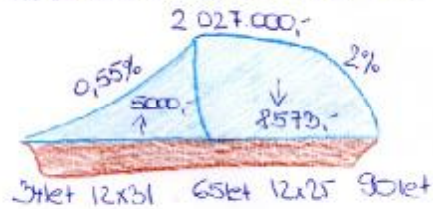
PEUZE

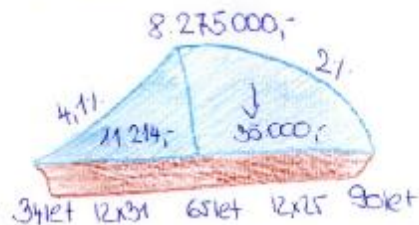
reuta: 15 000,- /měs.
spořit: 4 806,- /měs.

reuta: 15 603,- /měs.
spořit: 5 000,- /měs.

reuta: 8 573,- /měs.
spořit: 5 000,- /měs.

reuta: 35 000,- /měs.
spořit: 11 214,- /měs.

Abstrakt

BRODECKÁ, A. *Možnosti zajištění postproduktivního věku*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 62 s., 2012

Klíčová slova: bankovní služby, důchod, zajištění na důchodový věk, spoření a investování

Předložená práce je zaměřena na řešení zajištění na stáří. Dle předpokládaného demografického vývoje lze očekávat, že stát bude schopen poskytovat relativně nižší důchody a zodpovědnost každého občana k zajištění v postproduktivním věku tak bude růst.

Práce v teoretické části mapuje finanční a nefinanční nástroje vhodné pro zajištění na důchod, představuje jejich výhody a nevýhody, dále konstatuje některá data vyplývající z průzkumů o chování občanů v této oblasti.

V praktické části se snaží analyzovat a zhodnotit přístup bank k nabídce řešení zajištění na stáří a k diverzifikaci finančních prostředků mezi vhodné produkty. Následně identifikuje případné nedostatky a příležitosti.

Zvolenou metodou byla forma mystery shoppingu. Byly popsány dvě modelové domácnosti a poptáno nabízené řešení na pobočkách bankovních domů v městě Berouně a doplňkově na berounské pobočce poradenské společnosti Partners. Zjištěné údaje byly srovnány s navrženým optimálním řešením. Závěrem práce vyjmenovává nejdůležitější body nutné ke zlepšení nabídky v této oblasti, které mohou být využity i v bankovní praxi.

Abstract

BRODECKÁ, A. *Investment Options for Retirement*, Bachelor thesis. Plzeň: Faculty of Economics, University of West Bohemia, 62 pages., 2012

Key words: bank services, pension, solutions for the retirement, saving and investments

Submitted work solves and investigates options and solutions for the retirement. Negative demographic development indicates lower state subsidy for the retired citizens and consequently growing responsibility of each individual person.

The thesis maps suitable financial and non-financial tools, presents their advantages and disadvantages concerning solutions for retirements. The thesis states some research data on client's behaviour in this area.

In practical part it analyses and assesses bank's attitude towards retirement offer, diversification of financial assets and subsequently identifies strengths and weaknesses.

A chosen method of inquiry was mystery-shopping. Two model households were described. Solution offered by bank's branches in town of Beroun were investigated including financial advisory company Partners. Data were compared to proposed optimal solution. In the end of the work most important points towards improvement of services in this area are listed. The data can be used in the banking practice.